gemeente
Zoetermeer

Evaluatie Onderwijsachterstandenbeleid

2011-2018

Bron foto's van links naar rechts: Piëzo: Henk Leentfaar, Kern kinderopvang, De Drie Ballonnen

Afdeling: Samenleving
Auteur: Marianne Boomkamp
datum: November 2018

Inhoudsopgave

	Blz.
Begrippenlijst	**2**
Samenvatting en conclusies	**3**
1. Inleiding	**5**
1.1 Aanleiding	5
1.2 Leeswijzer	6
2. Realisatie wettelijke taken en gemeentelijke uitgangspunten	**7**
2.1 Doelgroep voorschoolse educatie	7
2.2 Doelgroep vroegschoolse educatie	7
2.3 Invulling wettelijke taken	8
2.4 Invulling bestuursafspraken	9
2.5 Invulling gemeentelijke uitgangspunten	10
2.6 Overige activiteiten	11
2.7 Conclusie	12
3. Het effect van het huidige beleid	**13**
3.1 Het meten van het effect	13
3.2 Behaalde resultaten Voor- en Vroegschoolse Educatie	13
3.3 Behaalde resultaten taalbeleid basisonderwijs	14
3.4 Behaalde resultaten overige activiteiten	14
3.5 Conclusie	14
4. Uitkomsten onderzoek evaluatie	**15**
4.1 Onderzoeksopzet	15
4.2 Uitkomsten evaluatie	15
4.3 Tevredenheid gemeentelijk beleid	15
4.4 Conclusies en aanbevelingen	15
Bijlagen	**17**
1. Afspraken Voor- en vroegschoolse educatie in Zoetermeer	
2. Evaluatie: Onderzoek onderwijsachterstandenbeleid	

Begrippenlijst

Onderwijsachterstandenbeleid (OAB): Het gemeentelijk en/of landelijke beleid gericht op het bestrijden van onderwijsachterstanden bij kinderen in de leeftijd van 2 tot ongeveer 12 jaar.
Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE): Maatregelen die er op gericht zijn om onderwijsachterstanden bij jonge kinderen van circa 2 tot 6 jaar te verminderen.
VVE programma: Een educatief programma dat gericht is op het verminderen van onderwijsachterstanden.
VVE doelgroepkind: Een kind dat, op basis van een door de gemeente vastgestelde definitie, binnen de doelgroep valt.
Voorschoolse voorziening: Een peuteropvangvoorziening (voormalige peuterspeelzaal), in Zoetermeer ook wel Speel(taal)huis genoemd.
VVE groep: Er is in Zoetermeer sprake van een VVE groep indien minimaal 33% van de groep bestaat uit doelgroepkinderen en hier subsidie voor ontvangen wordt.
Vroegschoolse voorziening: Groep 1 en groep 2 (kleuterklas) op een school waar een VVE programma wordt aangeboden.
VVE school: In Zoetermeer is een school een VVE school indien zij aan onderstaande criteria voldoen:

- er sprake is van minimaal 10% gewichtenleerlingen op schoolniveau;
- er op een kleine school (< 100 leerlingen) in de groepen 1 en 2 in totaal 8 of meer doelgroepkinderen onderwijs volgen.

Samenvatting en conclusies

Ieder kind in Nederland moet de kans krijgen om zijn of haar talenten zo optimaal mogelijk te ontwikkelen. In Zoetermeer hebben ongeveer 364 kinderen in de leeftijd van 2-4 jaar een verhoogde kans om met een (taal) achterstand op de basisschool te starten. Deze achterstand kan gedurende de schoolloopbaan verder oplopen, waardoor de kansen op een schoolloopbaan passend bij hun capaciteiten en uiteindelijk kansen op de arbeidsmarkt verkleinen. Om de kans op onderwijsachterstanden zoveel mogelijk te voorkomen, ontvangt de gemeente jaarlijks een geoormerkte rijksbijdrage voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. De gemeente en de betrokken partners hebben de afgelopen jaren flink geïnvesteerd om onderwijsachterstanden in Zoetermeer te verminderen bij kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 12 jaar, met de focus op de kinderen in de leeftijd tussen de 2 en 6 jaar.

Uit de evaluatie blijkt dat het onderwijsachterstandenbeleid in Zoetermeer succesvol is. Deze nota geeft antwoord op de volgende vragen:

1) Hebben wij voldaan aan de wettelijke taken en gemeentelijke uitgangspunten ten aanzien van het Rijksbeleid voor onderwijsachterstanden?
Het antwoord op deze vraag is ja. Er is in Zoetermeer een kwalitatief goed aanbod van voor- en vroegschoolse voorzieningen dat financieel toegankelijk is. Daarnaast worden er diverse aanvullende activiteiten aangeboden aan leerlingen met een achterstand. Zo zijn er onder andere schakelklassen, taalklassen, "Bibliotheken op School" en ouderkamers op de VVE basisscholen en werken er VVE coaches en VVE tutors op de voorschoolse voorzieningen en de scholen. Verder is het bereik van de doelgroep groot (meer dan 80%) en de samenwerking tussen de partners is productief.

2) Hoe effectief is ons beleid de afgelopen jaren geweest?
Het effect van het aanbod van alle activiteiten, in het kader van onderwijsachterstanden, word gemeten op basis van de behaalde leerwinst van de doelgroepkinderen. Wanneer een doelgroepkind een meer dan gemiddelde leerwinst heeft gehaald, is de onderwijsachterstand kleiner geworden. De resultaten van de doelgroepkinderen, gemeten via de CITO toetsen, laten zien dat bijna 50% van de doelgroepkinderen in de voor- en vroegscholen jaarlijks een meer dan gemiddelde leerwinst behaalt. Gedurende de verdere basisschoolperiode is dit percentage ongeveer 35%. Dit percentage ligt iets lager omdat het, naar mate een leerling ouder wordt, steeds lastiger is om een achterstand in te halen. Vandaar dat investeren in de ontwikkeling van de jonge kinderen zo belangrijk is. Op basis van bovenstaande resultaten kunnen wij concluderen dat de totale aanpak in het kader van onderwijsachterstanden effectief is.

3) Welke inzichten hebben we opgedaan die gebruikt kunnen worden om het beleid voor de komende jaren verder vorm te geven?
De betrokken partners waarderen het huidige beleid gemiddeld met een 7,3. De partners zijn erg tevreden over de aangeboden activiteiten en zien ook daadwerkelijk voortuitgang in de ontwikkeling van de kinderen. Deze vooruitgang wordt zichtbaar in de toets resultaten, maar ook in de persoonlijke ontwikkeling. Kinderen krijgen onder andere meer zelfvertrouwen en gaan met meer plezier naar school. De komende jaren willen we op het huidige beleid voortbouwen. De aanbevelingen voor het nieuwe beleid zijn:

- De VVE tutoring structureel mogelijk maken;
- Meer vrijheid voor gesubsidieerde organisaties om de subsidiemiddelen naar behoefte over de verschillende (vooraf vaststelde) activiteiten te verdelen;
- Bredere / integrale aanpak van onderwijsachterstanden, gericht op de thuis- en omgevingssituatie (o.a. relatie met armoedebeleid);
- Het doorontwikkelen van beleid voor ouderbetrokkenheid;
- Het onderzoeken van de mogelijkheden voor het combineren van VVE met thuisprogramma's;
- Het onderzoeken van de mogelijkheden voor het afleggen van huisbezoeken bij kwetsbare gezinnen;
- Het doorontwikkelen van het beleid voor leesbevordering bij kinderen (en ouders);
- Een verdiepingsslag deskundigheidsbevordering VVE realiseren;
- Betere samenwerking en afstemming van het bestaande aanbod in de zomervakantie, gericht op de taal en bredere ontwikkeling van kinderen.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Ieder kind heeft gaven en talenten. Het doel is dat ieder kind in Nederland, ongeacht in welke omgeving hij of zij opgroeit, de kans krijgt deze gaven en talenten tot bloei te laten komen. Daarvoor moeten kinderen de kans krijgen om zich, vanaf jonge leeftijd, goed te ontwikkelen. De omgeving van een kind zou hierin nooit een belemmering mogen zijn. Een ongunstige thuisomgeving kan een negatieve invloed hebben op de wijze waarop een kind school doorloopt. We spreken van een onderwijsachterstand als leerlingen, door een ongunstige economische, sociale of culturele omgeving (m.n. de thuissituatie), op school slechter presteren dan ze bij een gunstiger situatie zouden kunnen. Die ongunstige thuisomstandigheden komen onder meer tot uiting in verbale interactie van lagere kwaliteit en een minder rijke materiële, culturele en sociale omgeving. Ze kunnen te maken hebben met een laag opleidingsniveau of laag inkomen van de ouders, met hun etnische herkomst of met de wijk of regio waar het kind opgroeit. Om onderwijsachterstanden te beperken, ontvangt de gemeente jaarlijks een geoormerkte rijksbijdrage. De afgelopen jaren heeft het beleid vooral in het teken gestaan van het stimuleren van de taalontwikkeling bij jonge kinderen en het verbeteren van de kwaliteit van de peuterspeelzalen. Voor de periode 2012-2015 heeft het Rijk bestuurlijke afspraken gemaakt met de G37 gemeenten (waar Zoetermeer onder valt) voor kwaliteitsverbetering en capaciteitsuitbreiding van Voor- en Vroegschoolse educatie (VVE), schakelklassen en zomerscholen.

Naar aanleiding van de wetswijziging 'Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie' (Wet OKE) heeft de gemeenteraad in januari 2011 het Raadsvoorstel "Op weg naar onderwijskansen door kwaliteit en educatie (OKE)" vastgesteld. De door de raad vastgestelde uitgangspunten waren:

- De nadruk van het beleid leggen op het jonge kind, zonder alle bestaande aanpakken van het taalbeleid in het basisonderwijs te laten vervallen;
- Het taalbeleid in het basisonderwijs te continueren en het bieden van ruimte voor het ontwikkelen van integrale vernieuwende aanpakken op het terrein van schakelklassen (op basis van cofinanciering);
- Ouderbetrokkenheidsprojecten optimaliseren.

Op basis van dit beleidskader is het "Plan van aanpak op weg naar OKE 2011 en 2012" vastgesteld. Na een evaluatie van dit plan is, op basis van nieuwe ontwikkelingen, een nieuw plan ontwikkeld voor 2013 en 2014. De belangrijkste uitgangspunten van dit nieuwe plan waren:

- Het creëren van voldoende aanbod voor doelgroepkinderen;
- Het verder verhogen van de kwaliteit van VVE;
- Het continueren van het taalbeleid in het basisonderwijs;
- Het voortzetten van de ondersteunende projecten bij VVE en onderwijsachterstanden.

Eind 2015 heeft de raad besloten om het bestaande beleid in het jaar 2016 voort te zetten en de door de raad vastgestelde uitgangspunten opnieuw te bekrachtigen. Vanwege de

verlenging van het bestaande Rijksbeleid tot eind 2018 is ook het gemeentelijke beleid in de jaren 2017 en 2018 voortgezet.

In 2019 start een nieuwe beleidsperiode waarin het onderwijsachterstandenbeleid deel uitmaakt van het actieplan 'Gelijke Kansen'. Voordat wij nieuw beleid gaan opstellen, is het van belang dat wij het huidige gemeentelijke beleid voor onderwijsachterstanden evalueren.

Deze nota geeft antwoord op de volgende vragen:

1)	**Hebben wij voldaan aan de wettelijke taken en gemeentelijke uitgangspunten ten aanzien van het Rijksbeleid voor onderwijsachterstanden?**
2)	**Hoe effectief is ons beleid de afgelopen jaren geweest?**
3)	**Welke inzichten hebben we opgedaan die gebruikt kunnen worden om het beleid voor de komende jaren verder vorm te geven?**

1.2 Leeswijzer

De volgende hoofdstukken geven antwoord op de bovenstaande vragen. Hoofdstuk 2 beschrijft de wijze waarop de wettelijke taken en gemeentelijke uitgangspunten zijn gerealiseerd. Hoofdstuk 3 beschrijft het effect van het beleid en de uitkomsten van de evaluatie onder de betrokkenen zijn weergegeven in hoofdstuk 4.

2. Realisatie wettelijke taken en gemeentelijke uitgangspunten

2.1 Doelgroep voorschoolse educatie

In Zoetermeer wonen ongeveer 2740 kinderen in de leeftijd van 2 en 3 jaar. Van deze kinderen heeft ongeveer 13% een indicatie voor voorschoolse educatie. In 2017 ging het om 364 kinderen die binnen deze doelgroep vielen. De gemeente heeft de volgende doelgroepdefinitie vastgesteld:

Definitie doelgroepkinderen voorschoolse educatie:

- Peuters met een indicatie van het consultatiebureau op grond van:
    - een taalontwikkelingsachterstand: bepaling volgens (verrijkt) Van Wiechenschema;
    - een (taal) ontwikkelingsarme thuissituatie;
    - een achterstand in de sociaal-emotionele ontwikkeling.

2.2 Doelgroep vroegschoolse educatie

Op de VVE scholen is ongeveer 40% van de leerlingen een VVE doelgroepkind. Wij hebben geen inzicht in het aantal doelgroepkinderen op de overige scholen. Het aantal VVE doelgroepkinderen op deze scholen wordt niet bijgehouden. Het totale percentage doelgroepkinderen op de basisscholen in Zoetermeer zal in ieder geval meer dan 13% bedragen, omdat de definitie voor vroegschoolse educatie uitgebreider is dan de definitie voor voorschoolse educatie. Wat we wel weten is dat ongeveer 6,8% van de leerlingen in het basisonderwijs in Zoetermeer een gewicht heeft volgens de onderwijsweging. Dit betekent dat een of beide ouders een laag opleidingsniveau heeft/hebben en daardoor onder de VVE doelgroep vallen. Deze kinderen zijn als volgt over de wijken verdeeld:

Centrum	14,4%
Meerzicht	12,7%
Buytenwegh	17,9%
De Leyens	2,7%
Seghwaert	6,3%
Noordhove	2,6%
Rokkeveen	3,1%
Oosterheem	3,8%
Zoetermeer	6,8%

Definitie doelgroepkinderen vroegschoolse educatie:

- leerlingen, die op de voorschoolse voorziening tot de doelgroep werden gerekend, zichtbaar door middel van het verplichte overdrachtsformulier;
- leerlingen met een gewicht volgens de onderwijsweging;
- leerlingen die op de eerste taaltoets een V score (laagste score) behalen;
- leerlingen die zonder VVE groep 1 binnenkomen, maar wel voldoen aan de doelgroepdefinitie van de voorschoolse voorzieningen;
- leerlingen die korter dan 1 jaar in Nederland wonen.

2.3 Invulling wettelijke taken

Hieronder is weergegeven hoe de wettelijke taken voor het bestrijden van onderwijsachterstanden zijn gerealiseerd. Meer informatie hierover is terug te vinden in bijlage 1: "Afspraken Voor- en Vroegschoolse Educatie in Zoetermeer 2016-2020".

- *Het vaststellen van de doelgroep voor Voor- en Vroegschoolse educatie (VVE)*
  - Er is samen met de betrokken partijen een definitie voor voorschoolse educatie en een definitie voor vroegschoolse educatie vastgesteld (zie ook paragraaf 2.1 en 2.2). Beide definities zijn breed geformuleerd zodat elk kind, die extra ondersteuning nodig heeft, gebruik kan maken van het VVE aanbod.

- *Het realiseren van een dekkend en hoogwaardig aanbod van VVE*
  - In bijna elke wijk zijn een of meer locaties voor VVE gerealiseerd. In totaal zijn 19 locaties voor voorschoolse opvang (speeltaalhuizen) en 13 locaties voor vroegschoolse opvang (VVE scholen) gerealiseerd.
  - Alle VVE locaties maken gebruik van het erkende VVE programma Piramide. Daarin zijn we een van de weinige gemeenten in Nederland. Een VVE programma is een programma dat erop gericht is om onderwijsachterstanden bij jonge kinderen van circa 2 tot 6 jaar te verminderen. Hierdoor kunnen deze kinderen een betere start maken aan het begin van de basisschool.
  - Om de kwaliteit van de locaties zo hoog mogelijk te houden, ontvangen de voorschoolse voorzieningen, naast de subsidie voor het in stand houden van de groepen, ook subsidie voor het verhogen van de kwaliteit.
  - Op een aantal reguliere peuterlocaties (Speelhuizen, voorheen gesubsidieerde peuterspeelzalen) wordt een 'light" variant van het VVE programma aangeboden. Hierdoor bereiken wij ook doelgroepkinderen die gebruik maken van deze locaties.
  - Voor de kinderen die gebruik maken van reguliere groepen waar geen VVE aanbod is, kunnen VVE coaches ingezet worden voor kinderen met een achterstand.
  - Wij hebben geïnvesteerd in deskundigheidsbevordering van de VVE leerkrachten en de pedagogisch medewerkers door subsidie beschikbaar te stellen aan OnderwijsAdvies. Zij hebben diverse bijeenkomsten en trainingen georganiseerd om de kwaliteit van het aanbod nog verder te verhogen.
  - Er is een "Het speeltaalhuis" gestart waar 20 uur per week VVE wordt aangeboden, in plaats van de gebruikelijke 10 uur per week. Daarnaast worden de groepen van deze locatie begeleid door zowel een pedagogisch medewerker als een onderwijsassistent van de basisschool het Zwanenbos.
  - In 2017 is de pilot VVE tutoring gestart. Deze pilot is verlengd tot eind 2018. De VVE locaties hebben extra subsidie ontvangen om kinderen met een onderwijsachterstand extra begeleiding te bieden, in kleine groepen of individueel. De resultaten van de pilot zijn erg positief.
  - In 2015 is gestart met het aanbieden van cursussen Piramide voor gastouders. Gemeente Zoetermeer was, voor zover bekend, uniek in dit aanbod. De cursussen zijn meegefinancierd door de gastouderbureaus waar deze gastouders bij aangesloten zijn.
  - De inspectie van de GGD inspecteert jaarlijks de kwaliteit van de voorschoolse locaties. De kwaliteit van de locaties is veelal goed. Daar waar dit niet het geval is, is handhavend opgetreden en zijn de tekortkomingen verholpen.

- *Het aanbod moet voor ouders laagdrempelig en financieel toegankelijk zijn*
  - De gemeente subsidieert een deel van de kosten voor deelname aan een VVE groep op een voorschoolse voorziening. De ouders betalen een

inkomensafhankelijke ouderbijdrage. De overige kosten worden gesubsidieerd.
    - Er is een speciale ouderbijdragetabel voor de kinderen die onder de doelgroep vallen. De kosten zijn voor hen lager dan voor de kinderen die niet onder de doelgroep vallen, om het aanbod financieel nog toegankelijker te maken.
    - Als ouders de ouderbijdrage niet kunnen betalen, kan bijzondere bijstand aangevraagd worden.
    - De VVE locaties zijn goed fysiek bereikbaar. Zij liggen vaak centraal in de wijk en dicht bij de scholen.
    - Het is mogelijk voor ouders om zich direct bij een VVE locatie in te schrijven. Zij hoeven geen gebruik te maken van het digitale inschrijfformulier.

- *Inspanningen plegen om het bereik van de doelgroep te vergroten en zorgen voor een goede toeleiding naar de voorschoolse educatie*
    - Het consultatiebureau (Jeugd gezondheidszorg /JGZ) verzorgt de toeleiding naar het VVE aanbod. Indien een kind voldoet aan de doelgroepcriteria, krijgt het een indicatie voor VVE en een verwijzing naar een VVE voorziening. Ouders worden geïnformeerd, gemotiveerd, verwezen en (indien nodig) letterlijk begeleid naar een VVE voorziening.
    - Het bereik van de doelgroepkinderen bedraagt jaarlijks ongeveer 81%.

- *Het organiseren van een doorgaande lijn tussen de voorschoolse voorzieningen en het onderwijs*
    - De overdracht van belangrijke informatie tussen de voor- en de vroegscholen vindt plaats via een vastgesteld overdrachtsformulier. Dit formulier is diverse malen geëvalueerd en aangepast aan de wensen van de gebruikers.
    - Bij voorkeur vindt er een "warme overdracht" plaats van informatie over een doelgroepkind tussen de voor- en vroegschool.
    - Doordat de voorscholen en de vroegscholen met hetzelfde programma werken, is er sprake van een doorgaande leerlijn tussen deze voorzieningen. Zij stemmen regelmatig onderling af over de verschillende thema's.
    - Één keer per jaar verzorgt OnderwijsAdvies per wijk een 'Wijknetwerkbijeenkomst jonge kind". Diverse organisaties ontmoeten elkaar en bespreken gezamenlijk een inhoudelijk thema dat betrekking heeft op de ontwikkeling van het jonge kind.

- *Het voeren van een jaarlijks overleg tussen schoolbesturen, kinderdagverblijven en peuterspeelzalen over VVE en de doorgaande leerlijn*
    - De overlegstructuur over VVE bestaat uit een kerngroep en een beleidsgroep. De kerngroep komt gemiddeld 6 keer per jaar bij elkaar en bestaat uit Kern Kinderopvang, Unicoz en OPOZ. In de kerngroep worden de belangrijkste thema's voorbereid. De beleidsgroep komt gemiddeld 2 keer per jaar bij elkaar. In de beleidsgroep worden de overkoepelende thema's behandeld en afspraken worden hier vastgelegd.

2.4 Invulling bestuursafspraken

Naast de wettelijke taken hebben de G37 gemeenten ook bestuurlijke afspraken gemaakt met het Rijk over VVE. Hieronder staat vermeld hoe wij deze afspraken hebben gerealiseerd.

- *Inzet hbo-érs op de voorscholen*
    - De voorscholen hebben in 2015 extra subsidie ontvangen voor het scholen van pedagogisch medewerkers. Met deze subsidie is het mogelijk gemaakt om een aantal medewerkers een EVC traject bachelor pedagogiek te laten

volgen. Dit heeft uiteindelijk geresulteerd in meer HBO geschoolde medewerkers.

- *Hanteren van een kindvolgsysteem*
  - Alle VVE locaties maken gebruik van een kindvolgsysteem. Een uitdraai van de gegevens van een doelgroepkind wordt als bijlage bij het overdrachtsformulier van de voor- naar de vroegschool gevoegd.

- *Schakelklassen of zomerscholen*
  - Er zijn in Zoetermeer de afgelopen jaren 9 schakelklassen gerealiseerd. Het gaat hier om deeltijdschakelklassen waarin kinderen extra ondersteuning krijgen bij taal en/of rekenen.
  - Samen met de partners is er voor gekozen om geen zomerschool te realiseren in Zoetermeer. De reden hiervoor was dat er al diverse activiteiten aangeboden worden, gericht op betere schoolprestaties en algemene ontwikkeling. Zo is er onder andere een verlengde schooldag op de basisschool Florence Nightingale. De schooldag is op deze school voor alle kinderen iets langer waardoor er meer tijd is voor extra activiteiten. Daarnaast worden er vanuit het Brede School beleid, na schooltijd, extra activiteiten aangeboden op de VVE scholen, gericht op de brede ontwikkeling van een kind. De huidige activiteiten vinden echter niet plaats in de zomervakantie.

- *Uitbreiding aantal VVE plaatsen*
  - De afgelopen jaren heeft er een verschuiving plaatsgevonden van het aantal reguliere peuterplaatsen naar VVE plaatsen. Hierdoor zijn er meer VVE plekken beschikbaar gekomen.

- *Pilot toeleiding*
  - Voor de kinderen die met de reguliere aanpak door de JGZ niet bereikt worden, is de activiteit "Versterkte toeleiding VVE" gerealiseerd. Het project is een samenwerking tussen Stichting Piëzo, JGZ en Kern Kinderopvang Zoetermeer. De ouders die nog geen gebruik maken van het aanbod worden benaderd en begeleid naar het VVE aanbod. Stichting Piëzo vervult in dit kader een belangrijke schakel; deze organisatie zet onder andere bezoekvrouwen en -mannen in, die aanwezig zijn bij het inloopspreekuur van het consultatiebureau en deze dragen vanuit hun functie bij aan de gewenste toeleiding naar VVE voorscholen. Jaarlijks worden er, via de versterkte toeleiding, ongeveer 60 peuters naar het VVE aanbod toegeleid.

- *Pedagogisch Medewerkers met taalniveau 3F*
  - Wij hebben de afgelopen periode subsidie beschikbaar gesteld om alle pedagogisch medewerkers, die werkzaam zijn op een VVE groep, te toetsen op het taalniveau 3F. Wanneer het taalniveau van de medewerkers lager was van 3F, hebben de medewerkers een taaltraject gevolgd om alsnog het gewenste niveau te halen.

2.5 Invulling gemeentelijke uitgangspunten

Naast de wettelijke taken en de bestuursafspraken heeft de raad gemeentelijke uitgangspunten vastgesteld. De gemeentelijke uitgangspunten zijn als volgt gerealiseerd:

- *De nadruk van het beleid leggen op het jonge kind, zonder alle bestaande aanpakken van het taalbeleid in het basisonderwijs te laten vervallen*
  - Het gemeentelijk beleid was primair gericht op voor- en vroegschoolse educatie. De afspraken hierover zijn vastgelegd in "Afspraken voor- en

vroegschoolse educatie in Zoetermeer 2016-2020". Het effect van dit beleid wordt jaarlijks weergegeven in de monitor VVE.
    - Jaarlijks wordt een groot deel van het budget beschikbaar gesteld aan het in stand houden van kwalitatief goede voor- en vroegschoolse educatie. De nadruk heeft gelegen op de voorschoolse periode, omdat de vroegscholen ook vanuit het onderwijs bekostigd worden. Om de kwaliteit in stand te houden wordt er onder andere geïnvesteerd in deskundigheidsbevordering en extra ondersteunende activiteiten zoals VVE coaching en VVE tutoring, zie ook paragraaf 2.3.

- *Het taalbeleid in het basisonderwijs te continueren en het bieden van ruimte voor het ontwikkelen van integrale vernieuwende aanpakken op het terrein van schakelklassen (op basis van cofinanciering)*
    - De schoolbesturen hebben het taalbeleid ook in de periode 2011-2018 aangeboden. Dit taalbeleid is onder andere aangeboden in taalklassen voor vluchtelingen en (deeltijd) schakelklassen. Bij beide vormen van het taalaanbod was sprake van cofinanciering door de schoolbesturen.
    - Door het realiseren van bibliotheken op school (dBossen) is er meer aandacht gekomen voor het bevorderen van het leesplezier en mediawijsheid op school en thuis. De activiteiten zijn bedoeld voor alle leerlingen, maar met name voor de leerlingen met een achterstand is het bevorderen van het leesklimaat extra belangrijk. Via de Bibliotheek op School worden daarnaast maatwerktrajecten opgezet om ouders te begeleiden bij een positieve leesopvoeding van hun kinderen, bijvoorbeeld in aansluiting op andere leesopvoedingsprojecten zoals de VoorleesExpress.

- *Ouderbetrokkenheidsprojecten optimaliseren*
    - Ouderkamers: De ouderkamers op de VVE scholen zijn verder ontwikkeld. In deze ouderkamers organiseren (gast)ouders van Piëzo diverse activiteiten om de ouders te betrekken bij de school en het VVE aanbod.
    - Training en begeleiding (gast)ouders ouderkamers: De gastouders die werkzaam zijn in de ouderkamers worden getraind en begeleid door Stichting Piëzo, om hun activiteiten zo goed mogelijk uit te voeren.
    - De VoorleesExpress: De VoorleesExpress is een project dat wordt uitgevoerd door Piëzo. Vrijwilligers lezen voor in gezinnen met als doel taalachterstanden bij kinderen te verminderen en ouders praktische handvatten te bieden om het voorlezen door de ouders/verzorgers zelf verder voort te zetten.

2.6 Overige activiteiten

Naast de wettelijke activiteiten, bieden wij ook nog aanvullende activiteiten aan voor het bestrijden van onderwijsachterstanden. Het gaat hierbij om de volgende activiteiten:

- *Mentorproject*

Kinderen uit de hoogste groepen van het basisonderwijs hebben een jaar lang een mentor (jongeren of jongvolwassenen) die hen een extra steuntje in de rug geeft, waardoor hun ontwikkeling in het algemeen en hun taalontwikkeling in het bijzonder wordt gestimuleerd.

- *Interactief voorlezen/ leesopvoeding thuis*

In iedere bibliotheekvestiging wordt er wekelijks voorgelezen aan peuters en hun (groot)ouders. Deze laagdrempelige (gratis) activiteiten zijn druk bezocht.
Via de Bibliotheek op School kunnen daarnaast maatwerktrajecten worden opgezet om ouders te begeleiden bij een positieve leesopvoeding van hun kinderen. Dit b.v. in

aansluiting op de VoorleesExpress. Dit wordt gefinancierd vanuit de reguliere subsidie aan de bibliotheek.

- *BoekStart*

Boekstart is een programma dat wordt aangeboden door de bibliotheek met als doel om kinderen van 0 tot 4 jaar en hun ouders van boeken te laten genieten. De ouders ontvangen voor hun kind een boekstartkoffertje, gratis lidmaatschap voor de bibliotheek voor hun kind en tips over boekjes en voorlezen. Deze activiteit wordt gefinancierd door het ministerie van OCW en is onderdeel van de landelijk ontwikkelde doorgaande leeslijn 'Kunst van Lezen'.

2.7 Conclusie

Wij hebben voldaan aan de wettelijke taken en gemeentelijke uitgangspunten voor het onderwijsachterstandenbeleid.

Naast de wettelijke taken en de gemeentelijke uitgangspunten hebben wij nog aanvullende activiteiten gesubsidieerd om onderwijsachterstanden daar waar mogelijk te voorkomen en terug te dringen. De kwaliteit van het aanbod is goed en wij bereiken een groot deel van de doelgroepkinderen met het bestaande VVE aanbod.

3: Het effect van het huidige beleid

3.1 Het meten van het effect

De activiteiten, die in het kader van het onderwijsachterstandenbeleid worden aangeboden, zijn er op gericht om de leerprestaties van doelgroepkinderen zo dicht mogelijk bij hun potentiële leerprestaties te brengen. Door extra interventies krijgt elk kind de kans om zich zo optimaal mogelijk te ontwikkelen. De potentie van een kind is echter lastig te meten, waardoor het effect van een ingezette activiteit ook lastig meetbaar is. Wel toont het landelijke Pre-COOL cohortonderzoek overtuigend aan dat de doelgroepkinderen overwegend voorschoolse educatie volgen, dat deze voorzieningen van hogere kwaliteit zijn en dat de kinderen een deel van hun achterstand inlopen. Uit deze studie blijkt dat voorschoolse educatie eraan bijdraagt dat kinderen met een risico op taalachterstand hun achterstand gedurende de voorschoolse periode inlopen ten opzichte van niet doelgroepkinderen. In het cohortonderzoek pre-COOL zijn (doelgroep)peuters vanaf twee jaar gevolgd in hun ontwikkeling. Ook het CPB wijst op positieve effecten van vve, net als de OECD en veel ander internationaal onderzoek (zie ook de kamerbrief "Voor- en vroegschoolse educatie onderzoeksresultaten over effect" van 6 juni 2016).

Op gemeentelijk niveau is het mogelijk om de leerwinst van een doelgroepkind in beeld te brengen. Door de leerresultaten aan het begin en aan het eind van een jaar met elkaar te vergelijken is het mogelijk om aan te geven of een kind meer of minder dan gemiddelde leerwinst heeft behaald in een jaar. Wij hebben met de VVE aanbieders de volgende resultaatafspraken gemaakt: Het streven is dat minimaal 50% van de doelgroeppeuters en kleuters een meer dan gemiddelde leerwinst behaalt in een jaar.

3.2 Behaalde resultaten Voor- en Vroegschoolse Educatie

Jaarlijks worden de resultaten van de doelgroepkinderen in voor- en vroegscholen in beeld gebracht. In de monitor voor- en vroegschoolse educatie wordt de leerwinst, van de doelgroepkinderen die een VVE programma hebben gevolgd, inzichtelijk gemaakt. Het streven is dat meer dan 50% van de kinderen een meer dan gemiddelde leerwinst heeft in een jaar. De behaalde percentages verschillen per schooljaar. Een percentage van 50% is een ambitieus streven, en de betrokkenen hebben vooraf aangegeven dat dit percentage wellicht iets te ambitieus zou zijn. Het percentage wordt dan ook niet elk jaar behaald. Toch zijn wij tevreden met de behaalde resultaten. De resultaten laten namelijk zien dat bijna de helft van de doelgroeppeuters en kleuters dichter bij hun potentiele niveau is gekomen en hun achterstand is verkleind.

	Peuters 2 -3 jaar		Kleuters 4-6 jaar		
Schooljaar	Taal	Rekenen	Taal	Rekenen	Streven leerwinst
2016/2017	58%	43%	49%	42%	50%
2015/2016	58%	58%	38%	41%	n.v.t.*
2014/2015	71%	59%	56%	55%	n.v.t.*

* In de schooljaren 2014/2015 en 2015/2016 waren nog geen prestatieafspraken gemaakt.

3.3 Behaalde resultaten taalbeleid basisonderwijs

Jaarlijks rapporteert het onderwijs hoeveel procent van de doelgroepleerlingen, in de leeftijd van 7 tot en met 12 jaar, een meer dan gemiddelde leerwinst heeft behaald. Van deze leerlingen wordt jaarlijks in groep 3, 5 en 8 bijgehouden wat hun leerwinst is. Gemiddeld behaalt jaarlijks ongeveer 35% van deze leerlingen een meer dan gemiddelde leerwinst. Dit percentage ligt iets lager dan het percentage in de voor- en vroegschool. Dit verschil is te verklaren doordat een achterstand op hele jonge leeftijd het best ingelopen kan worden. Hoe ouder een leerling, hoe lastiger dit is. Wij zijn dan ook tevreden met het behaalde resultaat. De behaalde effecten zijn niet toe te schrijven naar een specifieke activiteit, omdat de leerwinst een resultaat is van de totale aanpak binnen het onderwijs.

De resultaten van de ouderbetrokkenheid op de VVE scholen zijn ook positief. Jaarlijks maken de VVE scholen inzichtelijk wat de resultaten van de ouderbetrokkenheid zijn. De meeste ouders zijn betrokken bij de ontwikkeling van hun kind(eren). De mate waarin en op welke manier verschilt. Het effect van de ouderbetrokkenheid op de ontwikkelingen van de doelgroepkinderen is niet meetbaar gemaakt. Uit landelijk onderzoek blijkt wel dat er een positief verband is tussen ouderbetrokkenheid en de schoolresultaten van leerlingen.

3.4 Behaalde resultaten van overige activiteiten

De verschillende aanbieders verantwoorden de resultaten van de activiteiten via de subsidieverantwoording. De effecten zijn separaat vaak niet goed aan te tonen. De activiteiten zijn vaak ondersteunend aan het aanbod dat op de voorscholen en de basisscholen aangeboden wordt. De uiteindelijke behaalde leerwinst van de doelgroepkinderen is het gezamenlijke resultaat van alle ingezette interventies.

3.5 Conclusie

Het onderwijsachterstandenbeleid van de afgelopen jaren is effectief geweest.

Het is lastig om het effect (op korte en lange termijn) van het gemeentelijk beleid goed te meten. Het landelijke Pre-COOL cohortonderzoek toont overtuigend aan dat de doelgroepkinderen, die voorschoolse educatie hebben gevolgd, een deel van hun achterstand inlopen. Dit zien wij ook terug in de resultaten van de doelgroepkinderen in Zoetermeer. De resultaten van de doelgroepkinderen, gemeten via de CITO toetsen, laten zien dat bijna 50% van de doelgroepkinderen in de voor- en vroegscholen jaarlijks een meer dan gemiddelde leerwinst behaalt. Gedurende de verdere basisschoolperiode is dit percentage ongeveer 35%. Dit percentage ligt iets lager omdat het, naar mate een leerling ouder wordt, steeds lastiger is om een achterstand in te halen. De betrokken partners geven daarnaast aan dat zij effect zien bij kinderen die extra ondersteuning hebben gekregen.

4: Uitkomsten onderzoek evaluatie

4.1 Onderzoeksopzet

De afdeling Samenleving heeft de afdeling JaBo/Onderzoek en Statistiek gevraagd een evaluatie onderzoek te voeren onder de huidige VVE partners in de stad. In totaal zijn 43 bij het onderwijsachterstandenbeleid betrokken partners via hun emailadres benaderd voor dit evaluatie onderzoek. Van hen hebben er 29 de vragen van het onderzoek geheel of gedeeltelijk ingevuld. Dit is een respons van 67%. Daarnaast is er nog één respondent die het onderzoek heeft ingevuld doordat deze de link naar het onderzoek kreeg doorgestuurd. In totaal is het onderzoek door 30 mensen geheel of gedeeltelijk ingevuld. Bijna alle deelnemers van de beleidsgroep hebben de vragenlijst ingevuld. Aan de respondenten is een aantal stellingen voorgelegd over de Voor- en de Vroegschoolse Educatie en over het onderwijs (groep 3 t/m 8).

4.2 Uitkomsten evaluatie

De uitkomsten van de evaluatie zijn vastgelegd in het rapport "Onderzoek Onderwijsachterstandenbeleid" en is als bijlage 2 bij deze nota gevoegd. De algemene conclusie is dat de betrokkenen tevreden zijn met de verschillende activiteiten die aangeboden worden. Het merendeel van de betrokkenen vindt dat de gesubsidieerde activiteiten een duidelijke meerwaarde hebben in het bestrijden van onderwijsachterstanden en wil de activiteiten in de toekomst graag behouden. De enige activiteit waar de betrokken (en dan met name het onderwijs) minder tevreden over zijn, zijn de wijknetwerken voor het jonge kind. Er zijn inmiddels diverse Integrale Kindcentra opgericht. Dit heeft de samenwerking tussen het netwerk rondom de scholen sterk verbeterd. Hierdoor zijn de wijknetwerkbijeenkomsten in sommige wijken overbodig geworden.

4.3 Tevredenheid gemeentelijk beleid

De betrokkenen geven aan dat zij het beleid gemiddeld een 7,3 geven. Slechts 1 betrokkenen geeft het beleid een 3. Het hoogste cijfer is een 9. Ondanks dat de betrokkenen het beleid met een ruim voldoende beoordelen, zien zij nog wel mogelijkheden om het beleid nog verder te verbeteren. Hieronder zijn de aanbevelingen voor het nieuwe beleid weergegeven.

4.4 Conclusies en aanbevelingen

Uit de enquête (zie bijlage 2) en de gesprekken met de betrokkenen zijn diverse suggesties en aanbevelingen naar voren gekomen. Deze aanbevelingen hebben betrekking op verschillende items en in een aantal gevallen vallen de suggesties buiten de mogelijkheden van het OAB beleid. De onderstaande aanbevelingen nemen wij mee in de ontwikkeling van het nieuwe beleid voor onderwijsachterstanden, dat per 1 januari 2019 van kracht moet worden.

Wij hebben de onderstaande inzichten opgedaan die gebruikt kunnen worden om het beleid voor de komende jaren vorm te geven:

- De VVE tutoring structureel mogelijk maken;
- Meer vrijheid voor gesubsidieerde organisaties om de subsidiemiddelen naar behoefte over de verschillende (vooraf vaststelde) activiteiten te verdelen;

- Bredere / integrale aanpak van onderwijsachterstanden, gericht op de thuis- en omgevingssituatie (o.a. relatie met armoedebeleid);
- Het doorontwikkelen beleid voor ouderbetrokkenheid;
- Het onderzoeken van de mogelijkheden voor het combineren van VVE met thuisprogramma's;
- Het onderzoeken van de mogelijkheden voor het afleggen van huisbezoeken bij kwetsbare gezinnen;
- Het doorontwikkelen van het beleid voor leesbevordering bij kinderen (en ouders);
- Een verdiepingsslag deskundigheidsbevordering VVE realiseren;
- Betere samenwerking en afstemming van het bestaande aanbod in de zomervakantie, gericht op de taal en bredere ontwikkeling van kinderen.

Bijlagen

1. Afspraken Voor- en vroegschoolse educatie in Zoetermeer 2016-2020
2. Evaluatie: Onderzoek onderwijsachterstandenbeleid

Afspraken
Voor- en vroegschoolse educatie in Zoetermeer

2016 – 2020

Inhoudsopgave bladzijde:

1. Inleiding 3

2. Wat is vve? 4

3. Wettelijke eisen en gemeentelijke afspraken 5
3.1 Wet ontwikkelingskansen door educatie (OKE)
3.2 De gemeente
3.3 Het toezicht op vve

4. Het toezichtkader van de inspectie 6
4.1 De doorlopende leerlijn
4.2 De ouderbetrokkenheid
4.3 De kwaliteitszorg
4.4 De opbrengsten van vve

5. Gemeentelijke afspraken 7
5.1 Definities
5.2 Meerpunt
5.3 Lokale Educatieve Agenda 2012-2015 8

6. Gezamenlijke afspraken voor de Zoetermeerse vve-praktijk 9
6.1 De doorlopende leerlijn
6.2 Ouderbetrokkenheid
6.3 Taalbeleid 10
6.4 Ondersteunende projecten
6.5 Kwaliteitszorg 11

7. De opbrengsten van vve in Zoetermeer 12
7.1 De verantwoording van de vve-opbrengsten in de voor- en vroegscholen
7.2 De vve-verantwoordingsmomenten
7.3 De Zoetermeerse doelstellingen t.a.v. de vve-opbrengsten voor 2020
7.4 De beoogde leerwinst in de voorschool 2016-2018
7.5 De beoogde leerwinst in de vroegschool 2016-2018 13
7.6 Aanlevering resultaten

8. De toeleiding 14

9. De externe zorg

10. Plan van aanpak 2016 en verder

Bijlage 1: Begrippenlijst 15
Bijlage 2: Overdrachtsformulier van voorschoolse instelling voor de basisschool 18
Bijlage 3: Format rapportage vve 20
Bijlage 4: Plan van aanpak vve 2017-2020 21

1. Inleiding

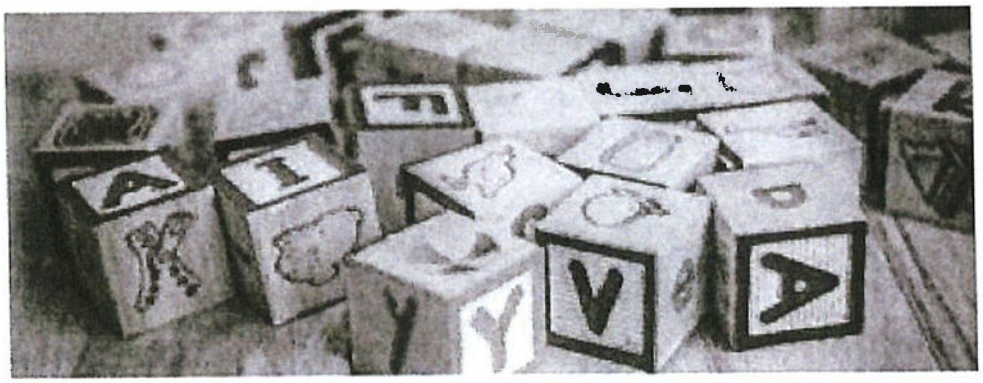
Dit boekje met basisinformatie over voor- en vroegschoolse educatie (vve) in Zoetermeer heeft als doel het informeren van alle medewerkers die werkzaam zijn binnen de vve en allen die daar direct of indirect bij betrokken zijn.

De volgende organisaties voeren in Zoetermeer projecten uit in het kader van vve:
De Bibliotheek Zoetermeer, Jeugdgezondheidszorg, De Unicoz onderwijsgroep, Openbaar Primair Onderwijs Zoetermeer, Kern Kinderopvang Zoetermeer, Njoy kinderdagverblijf, De Drie Ballonnen B.V., Stichting Piëzo, OnderwijsAdvies, gemeente Zoetermeer.

Voor- en vroegschoolse educatie in Zoetermeer is een uitgave van de kerngroep vve, bestaande uit vertegenwoordigers van Unicoz, OPOZ, Kern Kinderopvang en de gemeente Zoetermeer.

2. Wat is vve?

De voor- en vroegschoolse educatie richt zich op de meest kwetsbare kinderen in de leeftijd van ongeveer 2 tot 6 jaar. Deze kinderen lopen het risico om, mede als gevolg van de sociale omgeving waarin zij opgroeien, een zodanige ontwikkelingsachterstand op te lopen, dat hun kansen op een succesvolle onderwijsloopbaan (en toekomst) risico loopt. Voor- en vroegschoolse educatie is erop gericht om deze kinderen optimale kansen te bieden om hun reeds opgelopen of dreigende ontwikkelingsachterstand weg te werken c.q. te voorkomen. Centraal staat een integrale aanpak, gericht op een ononderbroken ontwikkelingsproces met specifieke aandacht voor de taalontwikkeling in een veilige, uitdagende omgeving. De totale ontwikkeling van het kind krijgt aandacht, waarbij spel, onderzoek, eigen ervaringen, talent en variatie kernwoorden zijn.

Voor- en vroegschoolse educatie vindt plaats in een doorgaande lijn voor kinderen van 2 tot 6 jaar. Voorschoolse educatie vindt plaats in een peuterspeelzaal en/of kinderdagverblijf en is bedoeld voor peuters (2 en 3 jarigen). Vroegschoolse educatie gebeurt in basisscholen en is gericht op kinderen in de groepen 1 en 2.

Vve richt zich op de volgende ontwikkelingsgebieden:

- Taalontwikkeling, zoals stimuleren van de beginnende geletterdheid en woordenschatontwikkeling.
- Beginnende rekenvaardigheid, zoals het leren tellen, het meten en de oriëntatie in ruimte en tijd.
- Motorische ontwikkeling, waarbij het ontwikkelen van grove en fijne motoriek centraal staat.
- Sociaal-emotionele ontwikkeling, zoals het stimuleren van zelfstandigheid, zelfvertrouwen en samen spelen en werken.

3. Wettelijke eisen en gemeentelijke afspraken

3.1 Wet ontwikkelingskansen door educatie (wet OKE)

De wet OKE omvat feitelijk de volgende drie wetten:

- Wet kinderopvang wordt Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen;
- Wet op het primair onderwijs;
- Wet op het onderwijstoezicht.

3.2 De gemeente

In de wet OKE staat dat de gemeente een aantal zaken geregeld moet hebben m.b.t. vve:

- Het harmoniseren van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang;
- De peutervoorzieningen financieel toegankelijk te houden binnen wettelijke randvoorwaarden;
- Een voldoende en kwalitatief volwaardig aanbod van voorschoolse educatie;
- Toezicht en handhaving op de kwaliteit van peuterspeelzalen en voorschoolse educatie;
- Het vaststellen van de doelgroep van vroeg- en voorschoolse educatie;
- Het zich inspannen voor het bereik van alle doelgroepkinderen en zorgen voor een goede toeleiding van kinderen naar voorschoolse educatie;
- Het organiseren van een doorgaande leerlijn;
- Het stimuleren en ondersteunen van opbrengstgericht werken;
- Een effectieve interactie en een effectief gebruik van onderwijstijd door pedagogisch medewerkers en leerkrachten;
- De betrokkenheid en ontwikkeling van ondersteunend gedrag van ouders;
- Het maken van afspraken over de resultaten van voor- en vroegschoolse educatie; monitoring van de voortgang en verantwoording van de middelen.

3.3 Het toezicht op vve

1. De gemeente ziet toe op de naleving van de kwaliteitseisen in de peuterspeelzalen en kinderdagverblijven.
2. De GGD is de wettelijk aangewezen toezichthouder voor de voorscholen. De GGD legt jaarlijks de bevindingen vast in een rapport. Wanneer er m.b.t. de kwaliteitseisen tekorten worden geconstateerd, geeft de GGD vanuit de signalerende rol bij het toezicht op de voorschoolse educatie het rapport in afschrift ook aan de inspectie van het Onderwijs.
3. De Inspectie van het Onderwijs beoordeelt specifiek de kwaliteit van vve op zowel de voor- als vroegscholen. Daarvoor is een toezichtkader ontwikkeld.

4. Het toezichtkader van de inspectie

4.1 De doorlopende leerlijn

In het toezichtkader van de inspectie voor vve peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en basisscholen is de doorgaande lijn uitgesplitst naar zeven indicatoren, te weten:

1. de vve-coördinatie tussen voor- en vroegschool;
2. voldoende kinderen stromen door van voor- naar vroegschool;
3. de warme overdracht van voor- naar vroegschool;
4. een doorgaande lijn qua aanbod;
5. een doorgaande lijn qua pedagogisch en educatief handelen;
6. een doorgaande lijn qua omgang met de ouders;
7. een doorgaande lijn qua begeleiding en zorg.

4.2 De ouderbetrokkenheid

Het ouderbeleid bij de vve-bestandsopname wordt op gemeentelijk niveau beoordeeld, maar ook wordt bekeken hoe de locaties het ouderbeleid invullen. Dit gebeurt aan de hand van de volgende zeven indicatoren:

1. Is er ouderbeleid op gemeentelijk niveau met een analyse van de ouderpopulatie?
2. Is er beleid over hoe en waarover de ouders vooraf worden geïnformeerd?
3. Hoe is de intakeprocedure?
4. Op welke manier wil men dat ouders participeren in de voor- of vroegschool van hun kind?
5. Op welke manier wil men dat ouders thuis meedoen aan vve?
6. Hoe worden de ouders geïnformeerd over de ontwikkeling van hun kind?
7. In welke mate wordt rekening gehouden met de thuistaal?

4.3 De kwaliteitszorg

Voor de kwaliteitszorg binnen de voor- en vroegschool zijn de volgende indicatoren:

1. Er is vve-coördinatie op de voor- respectievelijk vroegschool;
2. De voor- resp. vroegschool evalueert de kwaliteit van vve regelmatig;
3. De voor- en de vroegschool evalueren de resultaten van vve;
4. De voor- resp. vroegschool werkt planmatig aan vve-verbetermaatregelen;
5. De voor- resp. vroegschool borgt de kwaliteit van haar vve-educatie;
6. In de kwaliteitszorg van de basisschool wordt ook specifiek naar vve gekeken (alleen de vroegschool).

4.4 De opbrengsten van vve

De onderwijsinspectie omschrijft de volgende criteria voor de controle op de resultaten:

1. De resultaten van vve worden jaarlijks geëvalueerd (op basis van eigen resultaatambities of gemeentelijke afspraken over resultaten);
2. De evaluatie vindt plaats op locatie-, groeps- en kindniveau;
3. Bij de evaluatie worden gegevens betrokken uit het observatiesysteem en eventueel afgenomen toetsen;
4. De evaluatie leidt tot conclusies en verbeteractiviteiten;
5. Bij de evaluatie worden meerdere gegevens betrokken (bv. ouderbetrokkenheid en een vergelijking met kinderen elders die extra ondersteuning nodig hebben);
6. Er zijn trendanalyses gemaakt van de resultaten over meerdere jaren.

5. Gemeentelijke afspraken

5.1 Definities

Doelgroepkinderen
De gemeente krijgt geld van het rijk om de benodigde vve-voorzieningen te bekostigen op basis van het aantal 'gewichtenleerlingen' in een gemeente, maar de gemeente heeft de ruimte om samen met het onderwijs en de kinderopvang criteria op te stellen voor de definitie van doelgroepkinderen. Zoetermeer heeft een eigen doelgroepdefinitie.

Doelgroepkinderen op de voorschoolse voorzieningen, zijn:
- peuters met een indicatie van het consultatiebureau.
  In Zoetermeer gelden de volgende criteria voor het verkrijgen van een vve-indicatie:
  - taalontwikkelingsachterstand: bepaling volgens (verrijkt) Van Wiechenschema;
  - (taal) ontwikkelingsarme thuissituatie;
  - sociaal-emotionele ontwikkeling.

Dpelgroepkinderen op de vroegschoolse voorzieningen, zijn:
- leerlingen, die op de voorschoolse voorziening tot de doelgroep werden gerekend, zichtbaar door middel van het verplichte overdrachtsformulier (bijlage 2);
- leerlingen met een gewicht volgens de onderwijsweging;
- leerlingen die op de eerste taaltoets een V score behalen;
- leerlingen die zonder vve groep 1 binnenkomen, maar wel voldoen aan de doelgroepdefinitie van de voorschoolse voorzieningen;
- leerlingen die korter dan 1 jaar in Nederland wonen.

Een voorschoolse voorziening
Er is sprake van een vve-groep indien minimaal 33% van de groep bestaat uit doelgroepkinderen en hier subsidie voor ontvangen wordt.
Als in een voorschoolse voorziening voor een periode van minimaal 2 jaar minder dan 33% uit gewichtenleerlingen bestaat en de verwachting is dat dit aandeel niet meer gaat stijgen, wordt de voorziening niet langer als vve-voorziening beschouwd.

Een vroegschoolse voorziening
Scholen worden aangeduid als vve-school, indien zij aan onderstaande criteria voldoen:
- er sprake is van minimaal 10% gewichtenleerlingen op schoolniveau;
- er op een kleine school (< 100 leerlingen) in de groepen 1 en 2 in totaal 8 of meer doelgroepkinderen onderwijs volgen.

Als een vve-school voor een periode van minimaal 2 jaar minder dan 10% gewichtenleerlingen heeft en de verwachting is dat dit aandeel niet meer gaat stijgen, wordt de school niet langer als vve-school aangeduid.

5.2 Meerpunt

De Zoetermeerse vve maakt onderdeel uit van Meerpunt, het Zoetermeerse Centrum voor Jeugd & Gezin. Bij Meerpunt is een groot aantal onderwijs-, zorg- en welzijnsorganisaties aangesloten. Er is een samenwerkingsovereenkomst, waarin de basisprincipes en de werkwijze van Meerpunt staat beschreven (zoals gezamenlijke verantwoordelijkheid, ketenaanpak, preventie, 1 kind-1gezin-plan). Binnen Meerpunt functioneert ook een zogenaamd 'Spoorboekje', waarin afspraken staan m.b.t. het handelen bij ernstige problematiek.

5.3 Lokaal Educatieve Agenda 2013 - 2016

In de Lokaal Educatieve Agenda zijn de volgende afspraken vastgelegd tussen gemeente, onderwijs en kinderopvang over onderwijsachterstandenbeleid en vve:

- De schoolbesturen en de kinderopvanginstellingen bespreken jaarlijks de voorgenomen trajecten voor hun vve-instellingen om de kwaliteit van de vve te verbeteren;
- Er is een beleidsgroep vve, waarin vertegenwoordigd het onderwijs, de kinderopvang, de Jeugdgezondheidzorg, OnderwijsAdvies, Stichting Piëzo en de bibliotheek Zoetermeer;
- De basisscholen besteden voor de brede taalontwikkeling van kinderen aandacht aan de screening en mogelijkheden voor behandeling van logopedie. De gemeente stemt met de onderwijsbesturen en de kinderopvanginstellingen af op welke wijze de logopedie de beste vorm krijgt;
- Waar mogelijk worden door afspraken met scholen activiteiten voor onderwijsachterstandenbestrijding opgezet in samenhang met andere ontwikkelingen, zoals uitbreiding van de zorg, brede school en IKC;
- Er zijn geen wachtlijsten voor vve in de voorscholen.

6. Gezamenlijke afspraken voor de Zoetermeerse vve-praktijk

6.1 De doorlopende leerlijn

De volgende afspraken met betrekking tot de doorgaande lijn zijn geformuleerd voor alle vve-voorzieningen:

- Er is een eenduidig overdrachtsformulier (bijlage 2) van de voorschool naar de vroegschool;
- Er is een warme overdracht gekoppeld aan het overdrachtsformulier (bijlage 2);
- Er is een kwalitatief vve-aanbod in de vorm van Piramide;
- Er is een kwalitatief gecertificeerd observatie- en toetssysteem, waarbij de keus gemaakt kan worden tussen Kijk of Cito;
- Er is afstemming van de Piramidethema's tussen de voor- en de vroegschool;
- Er is een doorgaande lijn m.b.t. de zorg en ondersteuning van leerlingen.

6.2 Ouderbetrokkenheid

De volgende afspraken met betrekking tot ouderbetrokkenheid en vve zijn geformuleerd voor alle vve-voorzieningen:

- In de schoolgids staat informatie over de vve binnen de voorziening;
- Belangstellende ouders/verzorgers ontvangen vve-informatie als onderdeel van de werving;
- Alle ouders/verzorgers ontvangen vve-informatie als onderdeel van de intake;
- Er worden - zoveel mogelijk in samenwerking met de ouders/verzorgers - activiteiten georganiseerd ter stimulering van de ontwikkeling van de kinderen in de thuissituatie, zoals inloopochtenden;
- De ouders/verzorgers nemen deel aan specifieke vve-activiteiten;
- Er functioneert een ouderkamer, waarin ook voorlichtings- en toeleidingsactiviteiten worden georganiseerd;
- De ouders/verzorgers ontvangen nieuwsbrieven, waarin de vve-thema's nader worden toegelicht;
- In de vve-lokalen is steeds duidelijk herkenbaar welke vve-thema wordt behandeld;
- Er wordt met de ouders/verzorgers gecommuniceerd over de ontwikkeling van hun kinderen;
- Er wordt - in samenwerking met de ouders/verzorgers - aandacht besteed aan de thuistaal;
- Er zijn afspraken m.b.t. de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het opvoeden en het opgroeien van de kinderen;
- Alle professionals binnen de vve-voorziening worden bij de vergroting van de ouderbetrokkenheid betrokken;
- Er is ouderbetrokkenheid- en vve-beleid vastgelegd, op basis van de ouderpopulatie van de betreffende vve-voorziening, en er wordt gewerkt met een plan van aanpak ter realisering hiervan;
- Er wordt samengewerkt met diverse partners binnen Meerpunt.

6.3 Taalbeleid

Vve vormt samen met taalbeleid en ondersteunende projecten het Zoetermeerse onderwijsachterstandenbeleid. Gezamenlijk vormen ze de inzet binnen de gemeente om kinderen optimaal te ondersteunen in hun ontwikkeling.

Schakelklassen
In de schakelklassen in het basisonderwijs staat alles in het teken van de taalontwikkeling. Schakelklassen zijn bedoeld voor leerlingen die voldoen aan de volgende criteria:

- Zij volgen in principe onderwijs in de groepen 3 t/m 8 van het basisonderwijs;
- Er is bij hen sprake van een discrepantie tussen hun mogelijkheden en resultaten taal/lezen en rekenen;
- De resultaten voor rekenen liggen minimaal twee Cito-niveaus (M/E) hoger dan voor taal.
- Ze krijgen minimaal 8 uur per week extra taalondersteuning.

Taalplus voortgezet onderwijs
De schakelklas in het voortgezet onderwijs is bedoeld voor leerlingen;

- met een IQ van minimaal 100 en
- een omvangrijke taalachterstand (1-2 jaar), veroorzaakt door specifieke leer- of gedragsproblemen en
- die hierdoor zo belemmerd worden dat zij een lager advies hebben gekregen voor het voortgezet onderwijs dan op basis van hun mogelijkheden normaal zou zijn geweest.

Taalklassen
Voor kinderen van vluchtelingen zijn in het basis- en het voortgezet onderwijs taalklassen ingericht. Voor deze leerlingen gelden de volgende criteria:

- Ze hebben een leeftijd van 4 t/m 17 jaar;
- De leerlingen zijn in het bezit van een tijdelijke verblijfsvergunning.
- Ze zijn aantoonbaar nog geen jaar woonachtig in Nederland;
- Ze spreken niet of nauwelijks Nederlands.

Kinderen leren in de taalklas Nederlands, volgen gelijktijdig lessen in reguliere klassen en stromen zo snel mogelijk volledig door naar een reguliere klas. Tussentijdse in- en uitstroom is dus mogelijk. Als er 8 of meer leerlingen in een taalklas zitten, kan een onderwijsassistent worden ingezet.

6.4 Ondersteunende projecten

VoorleesExpress
De VoorleesExpress waarin door vrijwilligers wordt voorgelezen in gezinnen heeft als doel taalachterstanden bij kinderen te verminderen en ouders praktische handvatten te bieden om het voorlezen door de ouders/verzorgers zelf verder voort te zetten.

Verlengde schooldag
De 'verlengde schooldag', waarbij alle leerlingen in de basisschool per week 6 uur langer op school aanwezig zijn en activiteiten krijgen aangeboden die prikkelen op verschillende ontwikkelingsgebieden.

Mentorproject

Het mentorproject; kinderen uit de hoogste groepen van het basisonderwijs hebben een jaar lang een mentor, die hen een extra steuntje in de rug geeft, waardoor hun ontwikkeling in het

algemeen en hun taalontwikkeling in het bijzonder wordt gestimuleerd. Wekelijks ondernemen deze doelgroepleerlingen activiteiten met hun mentoren (jongvolwassenen).

Interactief voorlezen
In samenwerking met de openbare bibliotheek kunnen maatwerktrajecten worden opgezet om ouders te begeleiden bij een positieve leesopvoeding van hun kinderen, bijv. via Boekstart.

Taalactiviteiten bibliotheek
Interactieve taalactiviteiten door medewerkers van de openbare bibliotheek.

6.5 Kwaliteitszorg

De volgende doelstellingen met betrekking tot de kwaliteitszorg zijn geformuleerd voor alle vve-voorzieningen:

- Vve maakt onderdeel uit van het schoolspecifieke kwaliteitssysteem;
- Vve krijgt aandacht binnen het personeelsbeleid in de vorm van scholing en functiedifferentiatie;
- De vve-activiteiten (planning, werkwijze, resultaten) worden in het teamoverleg besproken en geëvalueerd;
- Er worden regelmatig oudertevredenheidspeilingen uitgevoerd en de uitkomsten hiervan worden omgezet in verbeterplannen.

7. De opbrengsten van vve in Zoetermeer

Om de kwaliteit van vve te meten vraagt de overheid van de voor- en vroegscholen om de opbrengsten van vve regelmatig te monitoren, zowel inhoudelijk (het aanbod van vve) als de opbrengsten. Bij de monitoring van de opbrengsten gaat het er om dat de voor- en vroegscholen de resultaten van alle doelgroepkinderen of kinderen, die extra ondersteuning nodig hebben, structureel evalueren.
Hierbij wordt ook betrokken of en in welke mate de kinderen een vve-programma gevolgd hebben. Op deze wijze wordt duidelijk of vve daadwerkelijk effect heeft voor de peuters en kleuters.

7.1 De verantwoording van de vve-opbrengsten in de voor- en vroegscholen

De voor- en vroegscholen moeten verantwoording afleggen over de opbrengsten vve. Voor- en vroegscholen doen dit door te kijken naar de leerwinst van de doelgroepkinderen met behulp van een gecertificeerd toets- of observatiesysteem. Op dit moment worden daarvoor het Cito-leerlingvolgsysteem of het observatiesysteem KIJK gebruikt. Indien voor- of vroegscholen gebruik willen maken van een ander volgsysteem, is daarvoor eerst de instemming nodig van de Zoetermeerse kerngroep vve.

7.2 De vve-verantwoordingsmomenten

1. De voorscholen verantwoorden de opbrengsten vve bij de overgang van een doelgroepleerling naar de vroegschool. Zij doen dit – als onderdeel van de warme overdracht - voor alle doelgroepkinderen minimaal 10 weken (exclusief vakantie) voorafgaande aan het moment, waarop deze kinderen overstappen naar de vroegschool. Voor het beoordelen van de opbrengsten vve tellen alleen de resultaten mee van de doelgroepleerlingen die minimaal 1 ½ jaar vve aanbod hebben gehad.

2. De vroegscholen verantwoorden de opbrengsten vve aan het eind van groep 2 wanneer deze leerlingen doorstromen naar groep 3.

3. De vroegscholen kennen nog een tweede meetmoment: het percentage leerlingen met kleuterverlenging, gemeten in groep 3 op 1 oktober bij de doelgroepkinderen.

7.3 De Zoetermeerse doelstellingen t.a.v. de vve-opbrengsten voor 2020

De onderwijsbesturen en de gemeente hanteren ten aanzien van de opbrengsten vve als doelstelling voor 2020, dat bij meer dan 50% van de doelgroepkinderen bij de overgang van de voorschool naar de vroegschool en/of bij de overgang van groep 2 naar groep 3 de door hen behaalde leerwinst zoals geformuleerd in 7.4 en 7.5. Voor de periode 2016-2018 worden onderstaande tussendoelen geformuleerd. In 2018 wordt bekeken in hoeverre het reëel is, dat de geformuleerde doelstelling voor 2020 gerealiseerd kan worden of dat ervoor gekozen moet worden om de doelstelling voor 2020 bij te stellen.

7.4 De beoogde leerwinst in de voorschool 2016-2018

Bij de overgang van de voorschool naar de vroegschool laten doelgroepkinderen (met minimaal 1 ½ jaar vve aanbod op een voorschoolse locatie) de volgende leerwinst zien, gemeten met behulp van Citotoetsen of Kijkobservaties:

- Op de Citotoetsen voor peuters behaalt minimaal 50% van de doelgroepkinderen op de P2- toets een vaardigheidsgroei van minimaal 9 punten (= 125% van de reguliere gemiddelde groei) in vergelijking met het resultaat op de P1-toets;

- Bij de KIJK-leerlijnen is op het moment van doorstroming naar de vroegschool bij minimaal 50% van de doelgroepleerlingen op de ontwikkelingslijnen beginnende geletterdheid én beginnende gecijferdheid minimaal 25% meer dan gemiddelde ontwikkeling te zien in vergelijking met het vorige observatiemoment.

7.5 De beoogde leerwinst in de vroegschool 2016-2018

Bij de overgang van doelgroepleerlingen van groep 2 naar groep 3 laten de doelgroepkinderen de volgende vaardigheidsgroei zien, gemeten met behulp van Citotoetsen of Kijkobservaties:

- Bij de Cito toetsen voor kleuters, behaalt minimaal 50% van de doelgroepkinderen op de E2-toets een vaardigheidsgroei van minimaal 15,4 punten in vergelijking met het resultaat op de E1-toets (125% van de gemiddelde groei);

- Bij de KIJK leerlijnen, is op het moment van doorstroming naar groep 3 bij minimaal 50% van de doelgroepleerlingen op de ontwikkelingslijnen beginnende geletterdheid én beginnende gecijferdheid minimaal 25% meer dan gemiddelde ontwikkeling te zien in vergelijking met het vorige observatiemoment;

- In groep 3 van de basisschool is (peildatum 1 oktober) minimaal 80% van de doelgroepkinderen zonder kleuterverlenging doorgestroomd van groep 2 naar groep 3. Landelijk is dit 88% bij de gemiddelde populatie (inspectienorm).

7.6 Aanlevering resultaten

<u>Kinderopvang</u>
Jaarlijks geeft iedere kinderopvangorganisatie half oktober aan JGZ door hoeveel doelgroepkinderen zijn geplaatst en op welke locatie. JGZ rapporteert aan de gemeente over toeleiding en bereik met peildatum oktober.

<u>Voor- en vroegschool</u>
Jaarlijks zijn alle voor- en vroegscholen verplicht om resultaten (in aantallen) te rapporteren richting de gemeente over de verschillende onderdelen van vve. Voor de Kijk- en Citoscores wordt een format beschikbaar gesteld (zie bijlage 3). De gemeente stelt jaarlijks een vve-monitor samen over de resultaten van het voorafgaande schooljaar.
Onderzoek moet uitwijzen of het mogelijk is om digitaal uit Kijk en Cito gegevens te generen die kunnen worden gebruikt bij de evaluatie en monitoring op school-, organisatie- en gemeenteniveau.

8. De toeleiding

Het uitgangspunt is dat alle jonge kinderen in Zoetermeer het consultatiebureau bezoeken waar door JGZ - onder meer - de spraak-/taalontwikkeling wordt beoordeeld. Indien een kind voldoet aan de doelgroepcriteria, krijgt het een indicatie voor vve en een verwijzing naar een vve-peuterspeelzaal of een vve-kinderdagverblijf. Ouders worden geïnformeerd, gemotiveerd, verwezen en (indien nodig) begeleid naar een vve-voorziening.
Soms constateren kinderopvangorganisaties een achterstand bij een kind, terwijl dat kind geen indicatie heeft. In dat geval organiseren zij een oudergesprek en vragen daarna een indicatie bij JGZ. Een indicatie aanvragen kan vanaf dat een kind 1,5 jaar is.

8.1 Een versterkte toeleiding naar de vve-voorschool

Het project "Versterkte toeleiding vve" is een samenwerking tussen Stichting Piëzo, JGZ en Kern Kinderopvang Zoetermeer. De ouders/verzorgers van kinderen die onder de gestelde Zoetermeerse doelgroepdefinitie vallen, worden actief benaderd om deze kinderen aan te melden bij een vve-voorschool.

8.2 De inzet van Stichting Piëzo, JGZ en Kern Kinderopvang

De JGZ is verantwoordelijk voor het signaleren en volgen van jonge vve-doelgroepkinderen in Zoetermeer. De JGZ registreert van iedere pasgeborene bij het zuigelingenhuisbezoek de gewichtenscore (op basis van het opleidingsniveau van ouders) en de thuistaal. Vanaf 18 maanden wordt bij iedere peuter op basis van de doelgroepcriteria bepaald of de peuter een doelgroepkind is. Indien sprake is van een doelgroepkind, informeert en motiveert de JGZ de ouders/verzorgers om hun peuter aan te melden bij een vve-voorschool. De verwijzing naar de vve-voorschool wordt met de ouders/verzorgers besproken en er wordt gevolgd of de peuter daadwerkelijk wordt aangemeld en geplaatst op een vve-voorschool.

Stichting Piëzo vervult in dit kader een belangrijke rol; deze organisatie zet bezoekvrouwen in, die aanwezig zijn bij het inloopspreekuur van het consultatiebureau en deze dragen vanuit hun functie bij aan de gewenste toeleiding naar vve-voorscholen.

9. Externe zorg

De externe zorg voor (doelgroep)kinderen is vastgelegd in het Beleidsplan Wmo en Jeugdhulp 'Zorg in Zoetermeer voor elkaar' (2014) en de 'Verordening Jeugdwet gemeente Zoetermeer 2015'. De uitvoering vindt plaats onder de paraplu van Meerpunt.

10. Het vve-plan van aanpak 2016 en verder

Het in 2010 ingezette beleid wordt in 2016 voortgezet. In 2016 wordt het plan van aanpak 2017-2020 ontwikkeld en vastgesteld. Dat plan van aanpak wordt t.z.t. aan dit document toegevoegd (zie bijlage 4).

Bijlage 1: Begrippenlijst

In deze bijlage worden begrippen en rollen van participanten omschreven die betrokken zijn bij voor- en vroegschoolse educatie.

Bibliotheek Zoetermeer
De bibliotheek levert specifieke producten (vertelkoffer, interactief voorleesprogramma rond piramide-thema's) voor vve-instellingen.

Cito Volgsysteem
Het Cito Volgsysteem bestaat uit observatie-instrumenten. Hiermee worden de leervorderingen op systematische wijze gevolgd. En wordt inzicht gegeven in de resultaten van het onderwijs op leerling-, groeps- en schoolniveau.

Drie Ballonnen B.V.
Binnen het aanbod van De Drie Ballonnen B.V. valt ook vve voor kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar. Het vve-aanbod wordt gegeven binnen een aantal kinderdagverblijven.

Gemeente Zoetermeer
In de wet OKE staat dat de gemeente een aantal zaken geregeld moet hebben m.b.t. vve en verantwoordelijk is voor een aantal kwaliteitskenmerken. Afspraken hierover worden vastgelegd in de LEA.

Geneeskundige gezondheidsdienst (GGD)
In opdracht van de landelijke overheid controleert de GGD de kwaliteit van vve op locatie. De GGD beoordeelt de basiskwaliteit van alle peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, en dus ook van die welke de voorschoolse educatie verzorgen.

Integraal Kindcentrum (IKC)
Een integraal kindcentrum maakt verbinding tussen onderwijs en opvang. Kinderen krijgen hier onderwijs én opvang. Inspannen en ontspannen zijn met elkaar verweven.

Jeugdgezondheidszorg (JGZ)
Artsen en verpleegkundigen in de jeugdgezondheidszorg (JGZ) hebben een essentiële rol in het signaleren van taalachterstanden en de doorverwijzing naar vve. Het toeleiden is het gehele proces van signaleren, indiceren, verwijzen en daadwerkelijke toeleiding.

Kern Kinderopvang Zoetermeer
Binnen het aanbod van Kern Kinderopvang Zoetermeer valt ook vve voor kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar. Het vve-aanbod wordt gegeven binnen een groot aantal speeltaalhuizen en kinderdagverblijven.

KIJK observatiesysteem
Kijk! is een observatie-instrument waarmee het ontwikkelingsverloop van jonge kinderen op diverse ontwikkelingsgebieden over langere tijd kan worden geobserveerd en geregistreerd.

Lokale Educatieve Agenda (LEA)
In de Lokale Educatieve Agenda worden afspraken op het gebied van onderwijs, waaronder onderwijsachterstandenbeleid vastgelegd tussen gemeenten, schoolbesturen en andere partners.

Meerpunt

Meerpunt is een netwerkorganisatie van alle partijen die samenwerken rondom het gezin in Zoetermeer volgens dezelfde werkwijze van één gezin, één plan.

Njoy kinderdagverblijf
Binnen het aanbod van Njoy kinderopvang valt ook vve voor kinderen in de leeftijd van 2 tot 4 jaar. Het vve-aanbod wordt gegeven op één kinderdagverblijf.

Onderwijsachterstandenbeleid (OAB)
Vve vormt samen met taalbeleid en ondersteunende projecten het Zoetermeerse onderwijsachterstandenbeleid. Gezamenlijk vormen ze de inzet binnen de gemeente om kinderen optimaal te ondersteunen in hun ontwikkeling.

OnderwijsAdvies (OA)
OnderwijsAdvies organiseert het netwerk van oudercoördinatoren op de speeltaalhuizen en vve-scholen.

Onderwijsinspectie
De Inspectie van het Onderwijs beoordeelt de kwaliteit van vve op peuterspeelzalen, kinderdagverblijven en basisscholen en bekijkt of er in de gemeente afspraken zijn gemaakt over vve.

Openbaar Primair Onderwijs Zoetermeer (OPOZ)
Schoolbestuur OPOZ is verantwoordelijk voor de vroegschoolse educatie in groep 1 en 2 en taalbeleid in hogere groepen. Het vve-aanbod wordt gegeven binnen een aantal scholen.

Piramidemethode
Piramide is een methode voor voor- en vroegschoolse educatie. . Dit landelijk erkende programma biedt een breed spectrum aan aanbod op de vereiste ontwikkelingsgebieden.

Speeltaalhuis
Speeltaalhuizen bieden, naast de reguliere peuteropvang, ook vve aan. De speeltaalhuizen die vve aanbieden, werken volgens de Piramidemethode.

Stichting Piëzo
Op vve-scholen vervullen ouders/verzorgers van de leerlingen de functie van gastouder van de ouderkamer. Piëzo geeft ondersteuning door enerzijds individuele ondersteuning te bieden en anderzijds trainingsbijeenkomsten te organiseren voor de gastouders van alle ouderkamers.

Unicoz onderwijsgroep (Unicoz)
Schoolbestuur Unicoz is verantwoordelijk voor de vroegschoolse educatie in groep 1 en 2 en taalbeleid in hogere groepen. Het vve-aanbod wordt gegeven binnen een aantal scholen.

Van Wiechenschema
Op het consultatiebureau wordt bij elk bezoek bekeken door de jeugdarts of verpleegkundige of het kind zich goed ontwikkelt. Dit wordt gedaan aan de hand van het Van Wiechenschema. Het Van Wiechenschema is ontwikkeld met als doel de ontwikkeling van het kind te volgen en een eventuele achterstand in de ontwikkeling vroegtijdig op te sporen.

Voorschoolse educatie
Peuterspeelzalen en organisaties voor kinderopvang bieden voorschoolse educatie aan. Voorschoolse educatie is voor peuters van 2 tot 4 jaar. Kinderopvangorganisaties voeren voorschoolse educatie uit.

Voor en vroegschoolse educatie (vve)
Voor- en vroegschoolse educatie is een integrale aanpak, gericht op een ononderbroken ontwikkelingsproces met specifieke aandacht voor de taalontwikkeling in een veilige, uitdagende omgeving. De totale ontwikkeling van het kind krijgt aandacht, waarbij spel, onderzoek, eigen ervaringen, talent en variatie kernwoorden zijn.

Vroegschoolse educatie
Vroegschoolse educatie is voor kinderen uit groep 1 en 2 van de basisschool. Basisscholen voeren vroegschoolse educatie uit.

Wet ontwikkelingskansen door kwaliteit en educatie (Wet OKE)
De wet regelt de basiskwaliteit van peuterspeelzaalwerk en voorschoolse educatie.

Bijlage 2: Overdrachtsformulier van voorschoolse instelling voor de basisschool

Datum	
Ingevuld door	
Ingevuld voor	
Naam Peuterspeelzaal/speeltaalhuis/VVE KDV/Gastouder (streep door)	
Naar basisschool	
Is er een samenwerking (VVE-koppel) met deze basisschool?	

1. Gegevens kind	
Voornamen	
Achternaam	
Roepnaam	
Geslacht	Jongen / meisje
Geboortedatum	
Geboorteland	
Woont in Nederland sinds	
Nationaliteit	

2. Thuissituatie	
Gezinstype (streep door)	Vader & moeder/eenoudergezin moeder/eenoudergezin vader/samengesteld gezin/verzorgers
Naam moeder	
Naam vader	
Gesproken thuis taal/talen	
Bijzonderheden	

3. Doelgroep bepaling VVE	
Indicatie consultatiebureau	Ja / nee / onbekend
Indicatie kinderopvanginstelling	Ja / nee / onbekend

4. Gegevens kinderopvanginstelling	
Naam organisatie en locatie	
Telefoonnummer	
Contactpersoon	
Soort voorschool	VVE Kinderdagverblijf/ Speelhuis/ Speeltaalhuis
Piramide	Ja / Nee
Aanwezigheid kind	Structureel 3 dagdelen of meer / structureel minder dan 3 dagdelen
Datum plaatsing	
Datum vertrek	

5. Ontwikkeling

Zijn er bijzonderheden met betrekking tot de ontwikkeling van het kind?

Meerdere antwoorden mogelijk.

Ontwikkelingsgebied	ja	nee
Spraaktaalontwikkeling		
Ontluikende gecijferdheid		
Sociaal-emotionele ontwikkeling		
Motorische ontwikkeling		

Toelichting.....
.....

6. Zorgbehoefte	ja	nee
Is bij het kind een extra behoefte aan zorg gesignaleerd?		
Zijn er bijlage(n) met betrekking tot de gesignaleerde zorgbehoefte opvraagbaar door de basisschool?		

7. Bijzonderheden
(bijvoorbeeld: slapen, eten, zindelijkheid, gezondheid, gedrag)

8. Toestemming ouders/verzorgers
De ouders en/of verzorgers hebben kennis genomen van de inhoud van dit overdrachtsformulier en eventuele bijlagen.
Zij geven toestemming voor het digitaal overdragen van de kindgegevens aan de basisschool.

De ouders zijn aanwezig bij de gezamenlijke warme overdracht: Ja / nee

Handtekening ouder 1/ voogd _____

Handtekening ouder 2/ voogd_____

Datum ___ - ___ - _____ Plaats _____

Indien niet beide ouders getekend hebben, staat de tekenende ouder/voogd van het desbetreffende kind er voor in dat de andere gezaghebbende ouder/voogd tevens akkoord gaat met en op de hoogte is van deze overdrachtgegevens

Bijlage 3: Format rapportage vve

Zal later worden toegevoegd.

Bijlage 4: Plan van aanpak vve 2017 – 2020

Zal later worden toegevoegd.

gemeente
Zoetermeer

Onderzoek

Onderwijsachterstandenbeleid

ONDERZOEK

ONDERWIJSACHTERSTANDENBELEID

JUNI 2018

In opdracht van:	Marianne Boomkamp, Netwerkregisseur Onderwijsachterstanden en brede scholen, afdeling Samenleving
Uitvoering onderzoek:	Josée Boormans, Senior medewerker beleidsonderzoek en statistiek Afdeling JaBo/ Onderzoek en Statistiek

INHOUDSOPGAVE

		pagina
1.	**ONDERZOEKSVERANTWOORDING**	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Respons	5
1.3	opzet rapport	6
2.	**VOORSCHOOLSE EDUCATIE**	7
3.	**VROEGSCHOOLSE EDUCATIE**	15
4.	**ONDERWIJS (GROEP 3 TM 8)**	19
5.	**OVERIG**	25
a.	Algemeen	25
b.	Mening over het huidige onderwijsachterstandenbeleid	28
c.	Mogelijke veranderingen voor de komend beleidsperiode	30
BIJLAGE 1.	**TABELLEN**	31
BIJLAGE 2.	**VRAGENLIJST ONDERZOEK**	45

1 ONDERZOEKSVERANTWOORDING

1.1 Aanleiding

De gemeente heeft een wettelijke taak in het kader van het bestrijden van onderwijsachterstanden. Samen met de betrokken partners heeft de gemeente diverse maatregelen genomen om doelgroepkinderen van extra (taal)impulsen te voorzien. De huidige beleidsperiode loopt per 31 december 2018 af. Voor het opstellen van nieuw beleid is het belangrijk eerst het huidige beleid met de partners te evalueren.
De afdeling Samenleving heeft de afdeling JaBo/Onderzoek en Statistiek gevraagd het evaluatieonderzoek onder de VVE-partners te organiseren.

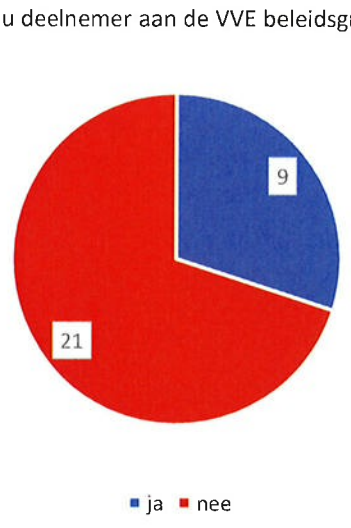
1.2 Respons

In totaal zijn 43 bij het onderwijsachterstandenbeleid betrokken partners via hun emailadres benaderd voor het evaluatieonderzoek. Van hen hebben er 29 de vragen van het onderzoek geheel of gedeeltelijk ingevuld. Dit is een respons van 67%. Daarnaast is er nog één respondent die het onderzoek heeft ingevuld doordat deze de link naar het onderzoek kreeg doorgestuurd.

In totaal is het onderzoek door 30 mensen geheel of gedeeltelijk ingevuld.

Van de respondenten zegt 30% deelnemer aan de VVE-beleidsgroep (n=9) te zijn. De overige 70% is geen deelnemer (n=21).

Grafiek 1.1 Respondenten ingedeeld naar deelname aan de VVE-beleidsgroep (n=30)

Twee respondenten vulden, na de 1e vraag of ze deelnemer aan de VVE-beleidsgroep zijn, de vragenlijst verder niet meer in (één daarvan is deelnemer aan de VVE-beleidsgroep de andere niet).

De overige 28 respondenten vulden de vragenlijst helemaal in.

1.3 Opzet rapport

Aan alle respondenten (n=28) is een aantal stellingen voorgelegd over de voor- en de vroegschoolse educatie en over het onderwijs (groep 3 t/m 8).
In het volgende hoofdstuk (2) staan de resultaten van de vragen over voorschoolse educatie. In hoofdstuk 3 worden de resultaten van de vroegschoolse educatie gepresenteerd. Daarna volgen in hoofdstuk 4 de resultaten over het onderwijs (groep 3 t/m 8) en tenslotte staan in hoofdstuk 5 de resultaten van de overige vragen uit dit onderzoek.

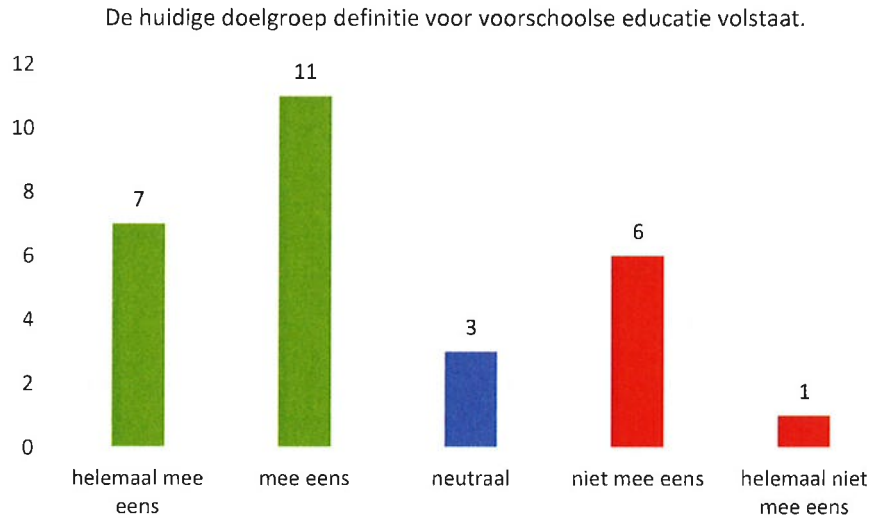
2 VOORSCHOOLSE EDUCATIE

2.1 Mening over een aantal stellingen (alle respondenten):

Volgens 64% van de respondenten (18 respondenten) voldoet de huidige doelgroep definitie voor voorschoolse educatie (men is het er (helemaal) mee eens).
Voor bijna een kwart van de respondenten (24%) voldoet deze definitie (helemaal) niet. De overige respondenten staan er neutraal tegenover.

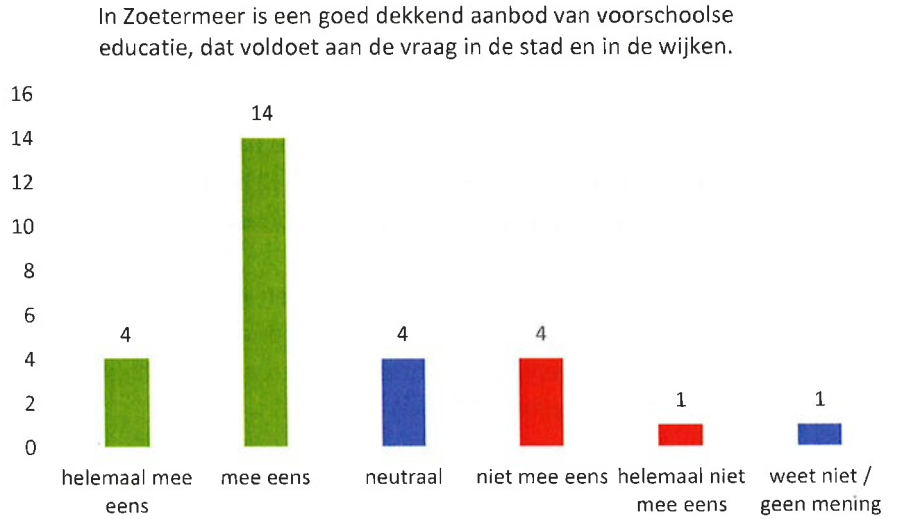
Van de acht respondenten die deel uitmaken van de VVE-beleidsgroep zeggen er zes het (helemaal) met de stelling eens te zijn (driekwart van deze respondenten).
Van de 20 respondenten die niet deelnemen aan de VVE-beleidsgroep onderschrijven er maar 12 deze stelling (60%).

Grafiek 2.1 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat de huidige doelgroep definitie voor voorschoolse educatie volstaat (n=28)

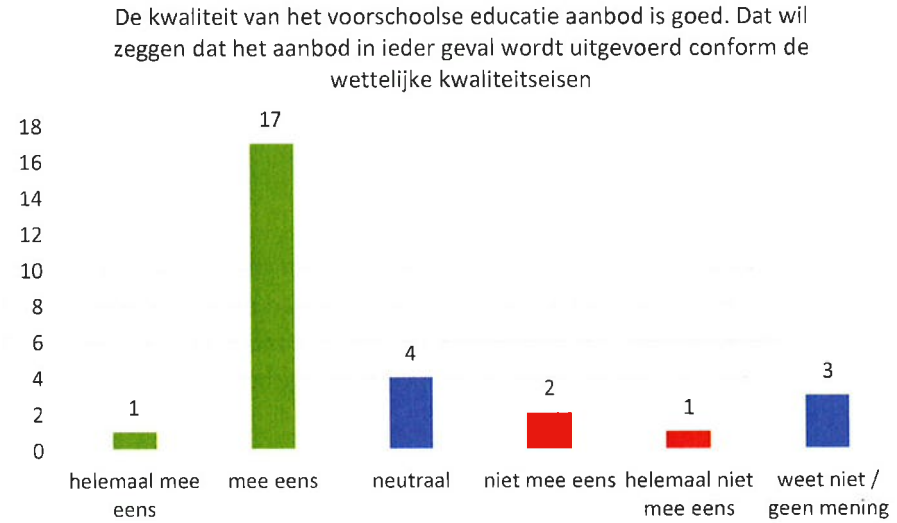
Volgens 64% van de respondenten is er een goed dekkend aanbod van voorschoolse educatie, dat voldoet aan de vraag in de stad en in de wijken. Van de vijf respondenten die van mening zijn dat dit aanbod niet of helemaal niet dekkend is, zijn er drie die behoren tot de VVE-beleidsgroep.

Grafiek 2.2 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat er in Zoetermeer een goed dekkend aanbod van voorschoolse educatie is, dat voldoet aan de vraag in de stad en in de wijken (n=28)

Ook 64% van de respondenten is van mening dat de kwaliteit van het voorschoolse aanbod goed is. Van de deelnemers aan de VVE-beleidsgroep vindt maar een kwart (25%) dat deze kwaliteit goed is. Bij degenen die niet tot deze beleidsgroep horen, is dat 80%.

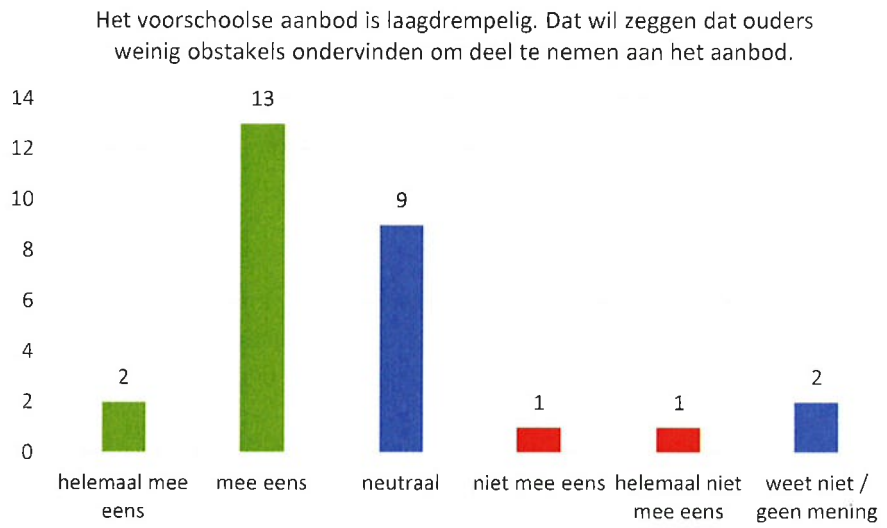
Grafiek 2.3 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat de kwaliteit van het voorschoolse educatie aanbod goed is. Dat wil zeggen dat het aanbod in ieder geval wordt uitgevoerd conform de wettelijke kwaliteitseisen (n=28)

Volgens 54% van de respondenten is het voorschoolse aanbod laagdrempelig. Dat wil zeggen dat ouders weinig obstakels ondervinden om deel te nemen aan het aanbod. In totaal staat 32% van de respondenten er neutraal tegenover. Twee respondenten onderschrijven de stelling (helemaal) niet.

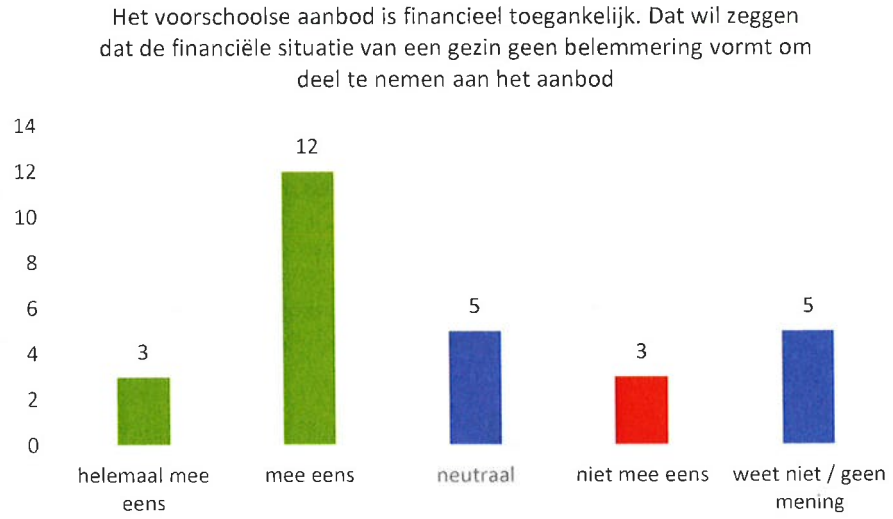
Van de deelnemers aan de VVE-beleidsgroep is maar één respondent het (helemaal) met deze stelling eens terwijl dat onder de niet deelnemers 70% is (14 respondenten).

Grafiek 2.4 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat het voorschoolse aanbod laagdrempelig is. Dat wil zeggen dat ouders weinig obstakels ondervinden om deel te nemen aan het aanbod (n=28)

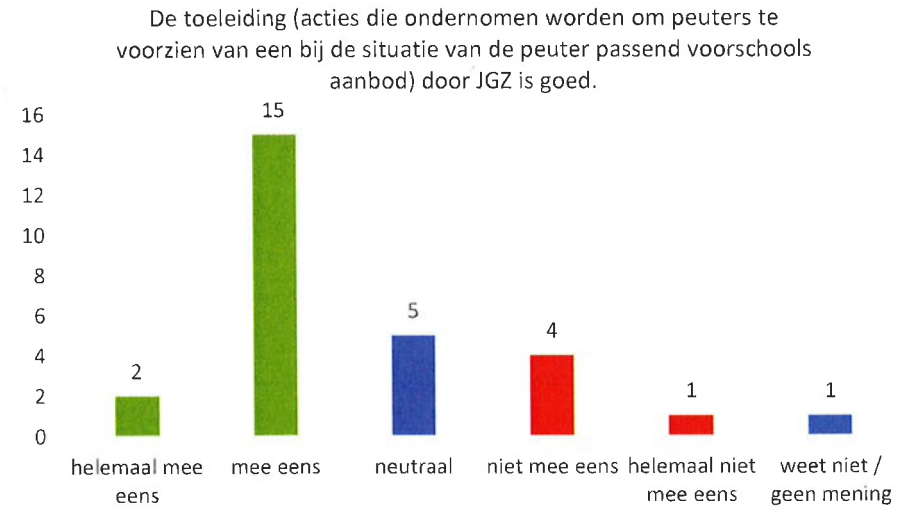
Ook 54% van de respondenten is van mening dat het voorschoolse aanbod financieel toegankelijk is. Hier zijn drie van de acht deelnemers (38%) aan de VVE-beleidsgroep het (helemaal) mee eens. Bij de niet deelnemers zijn dat er 12 (60%).

Grafiek 2.5 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat het voorschoolse aanbod financieel toegankelijk is. Dat wil zeggen dat de financiële situatie van een gezin geen belemmering vormt om deel te nemen aan het aanbod (n=28)

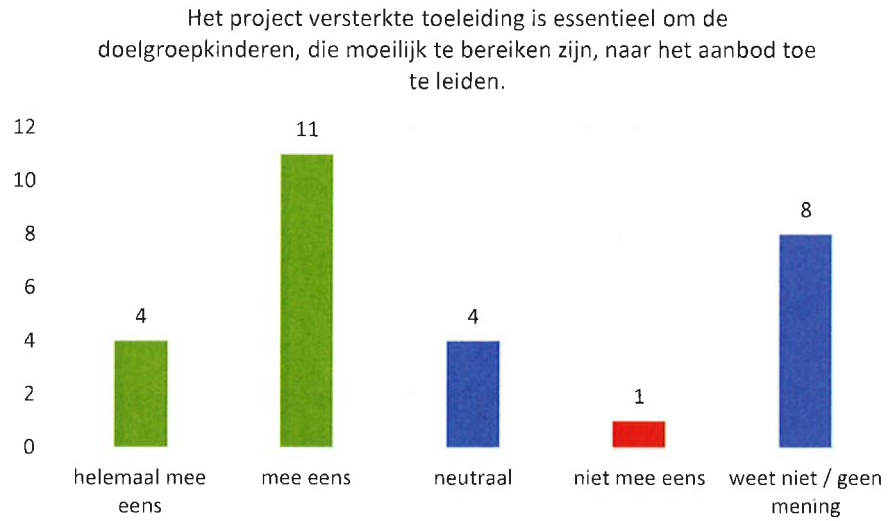
In totaal is 61% van de respondenten van mening dat de toeleiding door JGZ goed is. Vijf respondenten (18%) zijn het daar (helemaal) niet mee eens. Twee van hen zijn deelnemer aan de VVE-beleidsgroep en de overige drie niet.

Grafiek 2.6 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat de toeleiding (acties die ondernomen worden om peuters te voorzien van een bij de situatie van de peuter passend voorschools aanbod) door JGZ is goed (n=28)

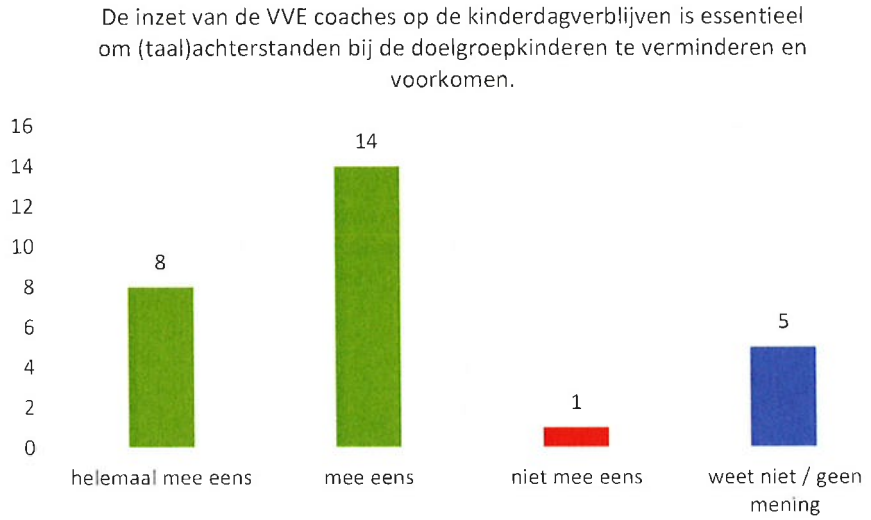
In totaal is 54% van de respondenten van mening dat het project versterkte toeleiding essentieel is om de doelgroepkinderen, die moeilijk te bereiken zijn, naar het aanbod toe te leiden. Eén respondent is het hier niet mee eens (behoort niet tot de VVE-beleidsgroep deelnemers). De overig respondenten (43%) staan er neutraal tegenover of hebben hierover geen mening.

Grafiek 2.7 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat het project versterkte toeleiding essentieel om de doelgroepkinderen, die moeilijk te bereiken zijn, naar het aanbod toe te leiden (n=28)

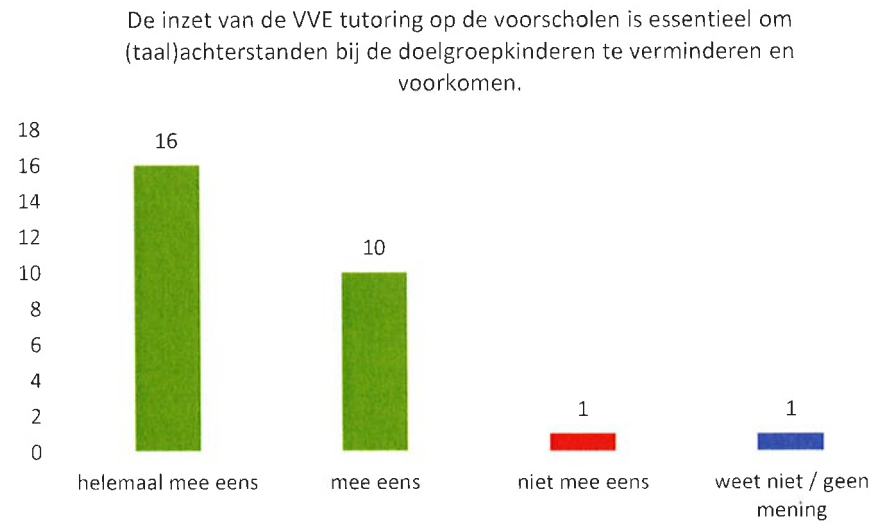
Bijna vier van de vijf respondenten (79%) is van mening dat de inzet van VVE-coaches op de kinderdagverblijven essentieel is om (taal)achterstanden bij de doelgroepkinderen te verminderen en te voorkomen. Ook nu is er één respondent die het er niet mee eens is (behoort niet tot de VVE-beleidsgroep).

Grafiek 2.8 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat de inzet van VVE-coaches op de kinderdagverblijven essentieel is om (taal)achterstanden bij de doelgroepkinderen te verminderen en voorkomen (n=28)

Op twee respondenten na zijn alle respondenten van mening dat de inzet van VVE-tutoring op de voorscholen essentieel is om (taal)achterstanden bij doelgroepkinderen te verminderen en te voorkomen.

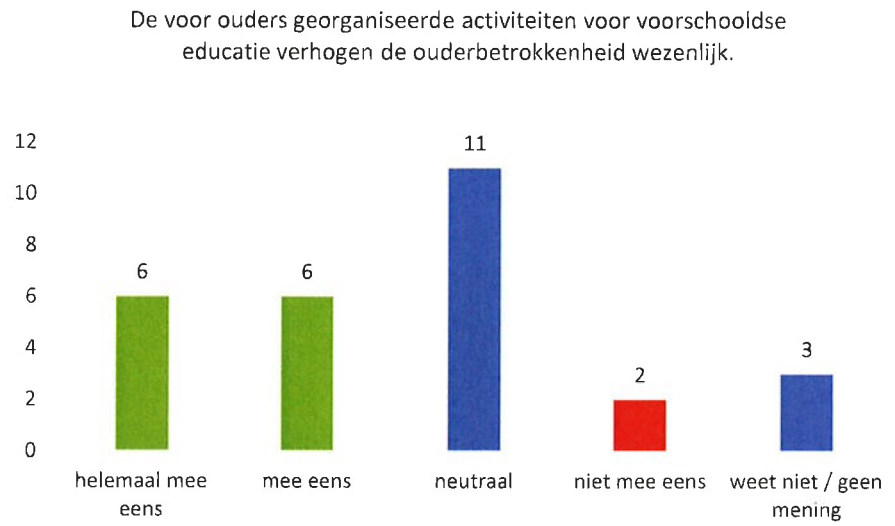
Grafiek 2.9 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat de inzet van VVE tutoring op de voorscholen essentieel om (taal)achterstanden bij de doelgroepkinderen te verminderen en voorkomen (n=28)

Van de respondenten staat 40% neutraal tegenover de stelling dat de voor ouders georganiseerde activiteiten voor voorschoolse educatie de ouderbetrokkenheid wezenlijk verhogen of heeft er geen mening over. Twee respondenten onderschrijven de stelling niet. Ze zijn geen deelnemer van de VVE-beleidsgroep.

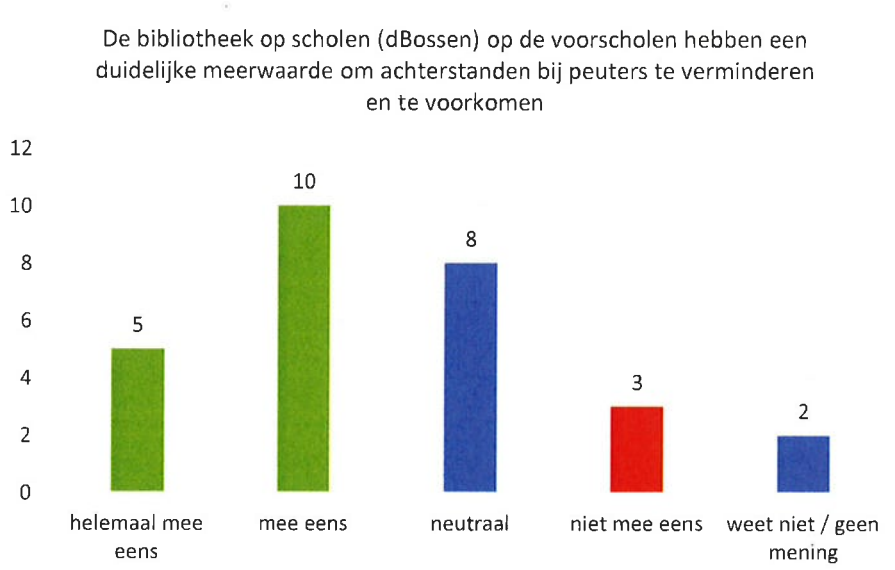
Volgens 42% van de respondenten verhogen de voor ouders georganiseerde activiteiten voor voorschoolse educatie de ouderbetrokkenheid wezenlijk.

Grafiek 2.10 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat de voor ouders georganiseerde activiteiten voor voorschoolse educatie de ouderbetrokkenheid wezenlijk verhogen. (n=28)

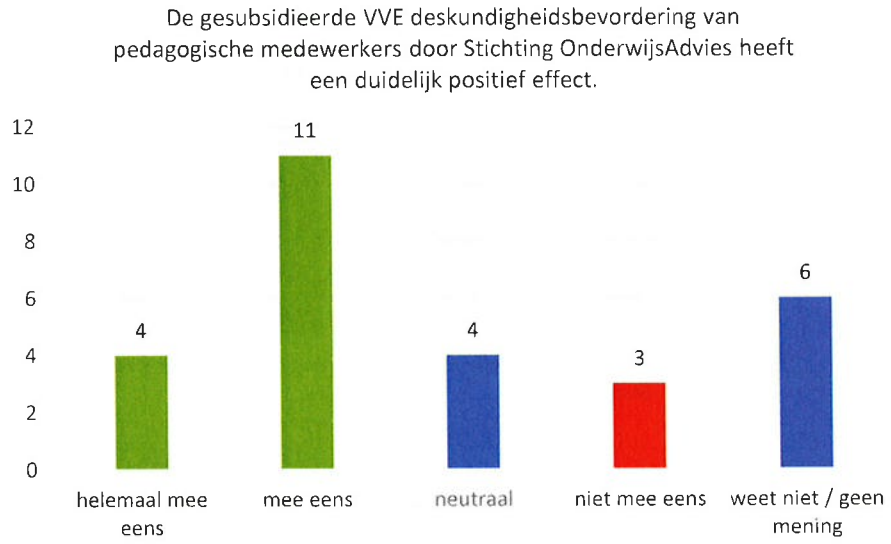
Volgens 15 respondenten (54%) heeft de bibliotheek op scholen (dBossen) op de voorscholen een duidelijke meerwaarde om achterstanden bij peuters te verminderen en te voorkomen. Drie respondenten zijn het hier (helemaal) niet mee eens. Twee van hen zijn deelnemer van de VVE-beleidsgroep.

Grafiek 2.11 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat de bibliotheek op scholen (dBossen) op de voorscholen een duidelijke meerwaarde hebben om achterstanden bij peuters te verminderen en te voorkomen. (n=28)

Ook 54% van de respondenten is van mening dat de gesubsidieerde VVE-deskundigheidsbevordering van pedagogische medewerkers door Stichting Onderwijs Advies een duidelijk positief effect heeft. Ook nu zijn drie respondenten het er niet mee eens waarvan twee deelnemers van de VVE-beleidsgroep.

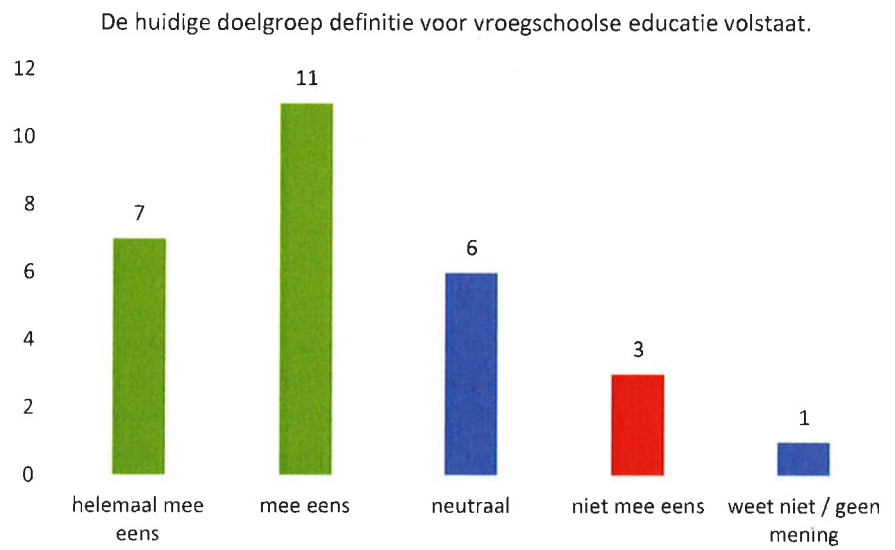
Grafiek 2.11 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat de gesubsidieerde VVE-deskundigheidsbevordering van pedagogische medewerkers door Stichting OnderwijsAdvies een duidelijk positief effect heeft. (n=28)

3 VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

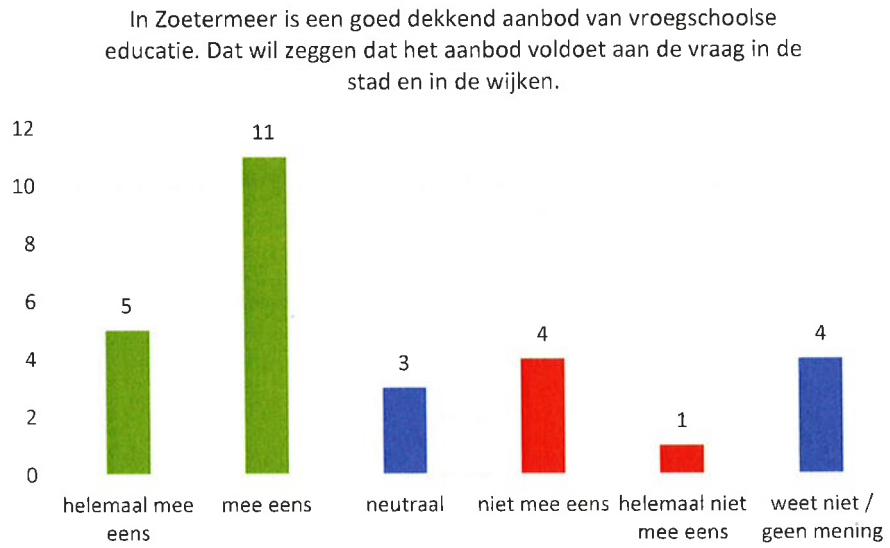
Voor 18 respondenten (64%) voldoet de huidige doelgroep definitie voor vroegschoolse educatie (helemaal). Voor drie respondenten geldt dat niet. Ze zijn geen deelnemer aan de VVE-beleidsgroep.

Grafiek 3.1 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat de huidige doelgroep definitie voor vroegschoolse educatie volstaat. (n=28)

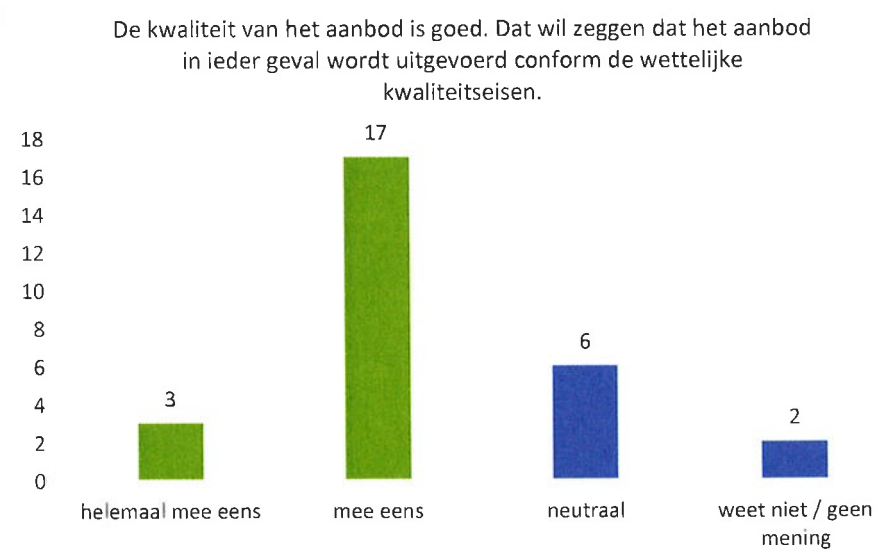
In totaal is 57% van de respondenten van mening dat er in Zoetermeer een goed dekkend aanbod van vroegschoolse educatie is. Vijf respondenten zijn het hier (helemaal) niet mee eens waarvan een respondent deelnemer is aan de VVE-beleidsgroep.

Grafiek 3.2 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat er in Zoetermeer een goed dekkend aanbod van vroegschoolse educatie is. Dat wil zeggen dat het aanbod voldoet aan de vraag in de stad en in de wijken. (n=28)

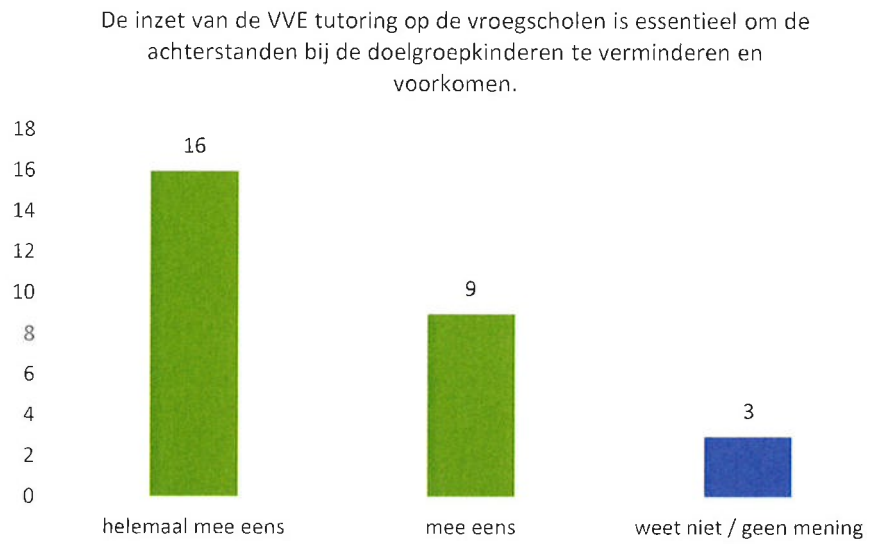
Geen enkele respondent is van mening dat de kwaliteit van het aanbod niet goed is. Het merendeel (71%) vindt het aanbod (helemaal) goed. Dat wil zeggen dat het aanbod in ieder geval conform de wettelijk kwaliteitseisen wordt uitgevoerd. De overige respondenten staan er neutraal tegenover of hebben er geen mening over.

Grafiek 3.3 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat de kwaliteit van het aanbod goed is. Dat wil zeggen dat het aanbod in ieder geval wordt uitgevoerd conform de wettelijke kwaliteitseisen.

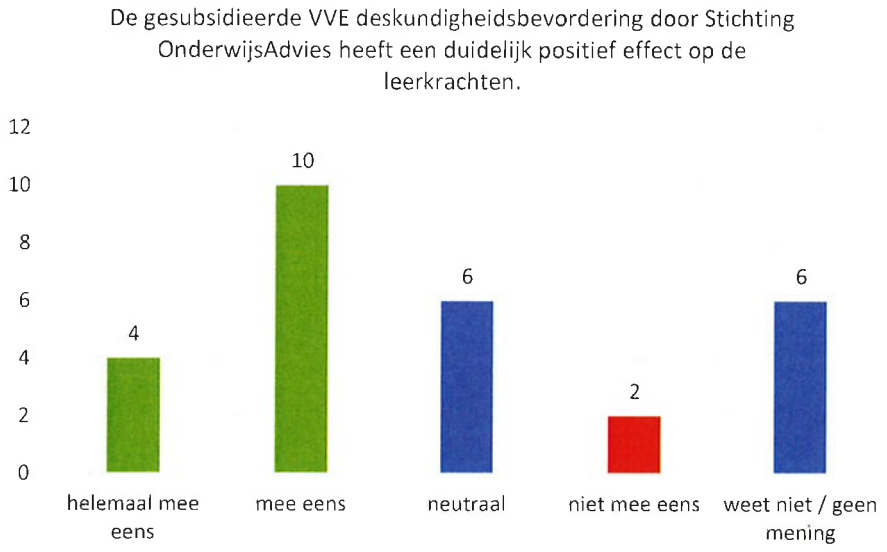
Op drie respondenten na die geen mening hebben, zijn de overige 25 respondenten van mening dat de inzet van de VVE-tutoring op de vroegscholen essentieel is om achterstanden bij de doelgroepkinderen te verminderen en te voorkomen.

Grafiek 3.4 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat de inzet van de VVE tutoring op de vroegscholen essentieel is om de achterstanden bij de doelgroepkinderen te verminderen en te voorkomen. (n=28).

De helft van de respondenten is van mening dat de gesubsidieerde deskundigheidsbevordering door Stichting Onderwijs Advies een duidelijk positief effect heeft op de leerkrachten. Twee respondenten (beiden deelnemer aan de VVE-beleidsgroep) vinden dat niet.

Grafiek 3.5 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat de gesubsidieerde deskundigheidsbevordering door Stichting Onderwijs Advies een duidelijk positief effect heeft op de leerkrachten (n=28)

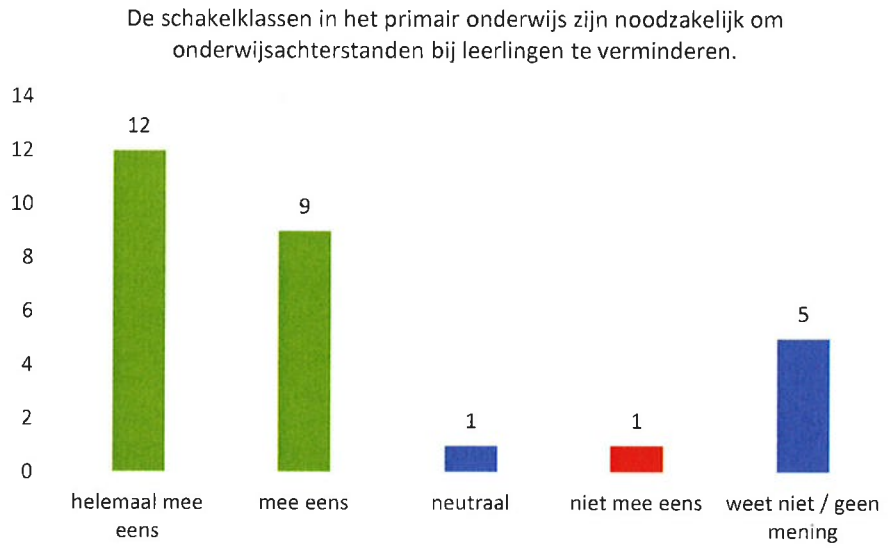

4

ONDERWIJS (groep 3 t/m 8)

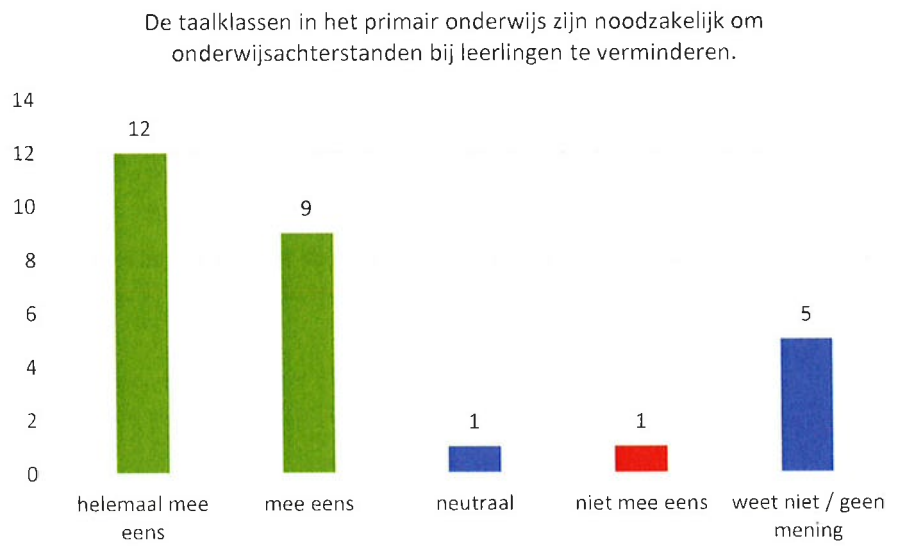
Het merendeel van de respondenten (75%) is van mening dat de schakelklassen in het primair onderwijs noodzakelijk zijn om onderwijsachterstanden bij leerlingen te verminderen. Eén respondent is het daar niet mee eens (geen VVE-beleidsgroep deelnemer).

Grafiek 4.1. Aantal respondenten dat van mening is dat de schakelklassen in het primair onderwijs noodzakelijk zijn om onderwijsachterstanden bij leerlingen te verminderen. (n=28)

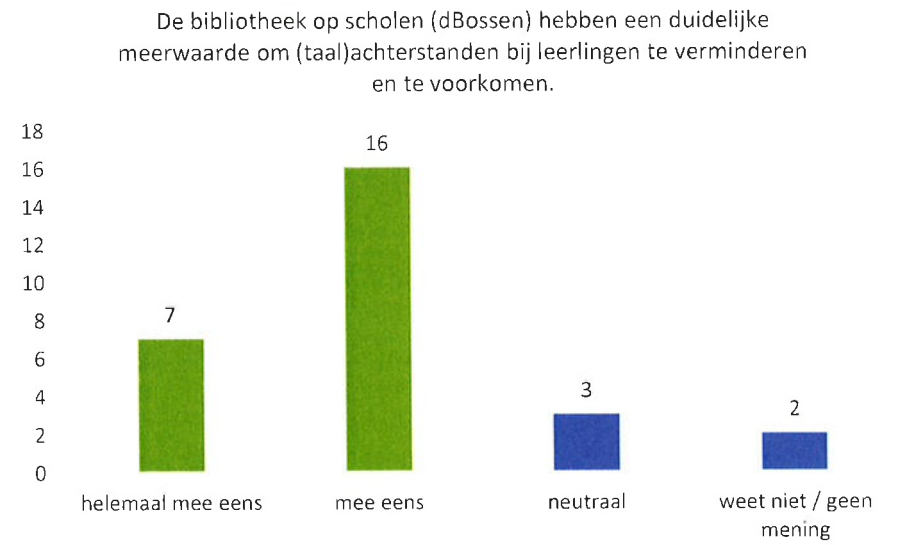
Grafiek 4.2 is, wat resultaten betreft, een kopie van grafiek 4.1 Ook nu onderschrijft het merendeel (75%) de stelling en is één respondent een andere mening toegedaan. Verschil is dat deze ene respondent deelnemer is van de VVE-beleidsgroep.

Grafiek 4.2. Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat de taalklassen in het primair onderwijs noodzakelijk zijn om onderwijsachterstanden bij leerlingen te verminderen. (n=28)

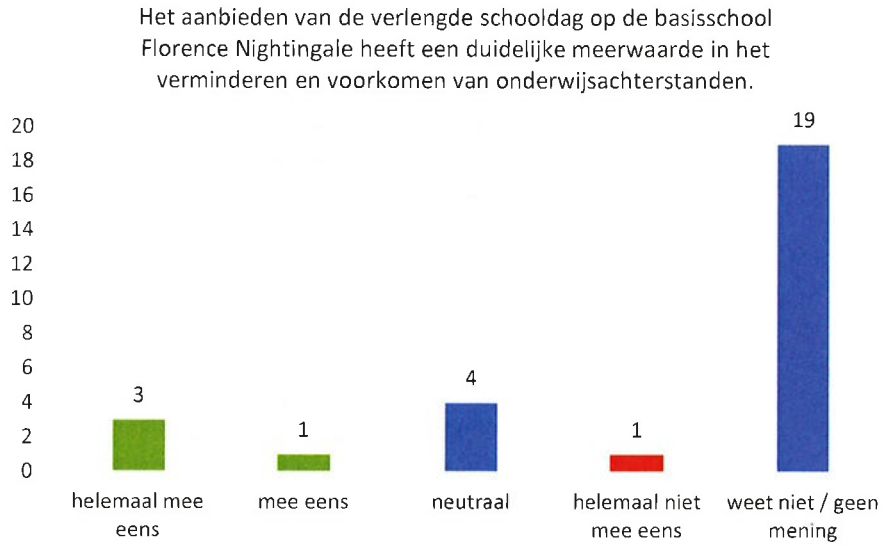
In totaal is 82% van de respondenten van mening dat de bibliotheek op scholen (dBossen) een duidelijke meerwaarde hebben om (taal) achterstanden bij leerlingen te verminderen of te voorkomen. De overige respondenten staan er neutraal tegenover of hebben er geen mening over.

Grafiek 4.3 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat de bibliotheek op scholen (dBossen) een duidelijke meerwaarde hebben om (taal)achterstanden bij leerlingen te verminderen en te voorkomen. (n=28)

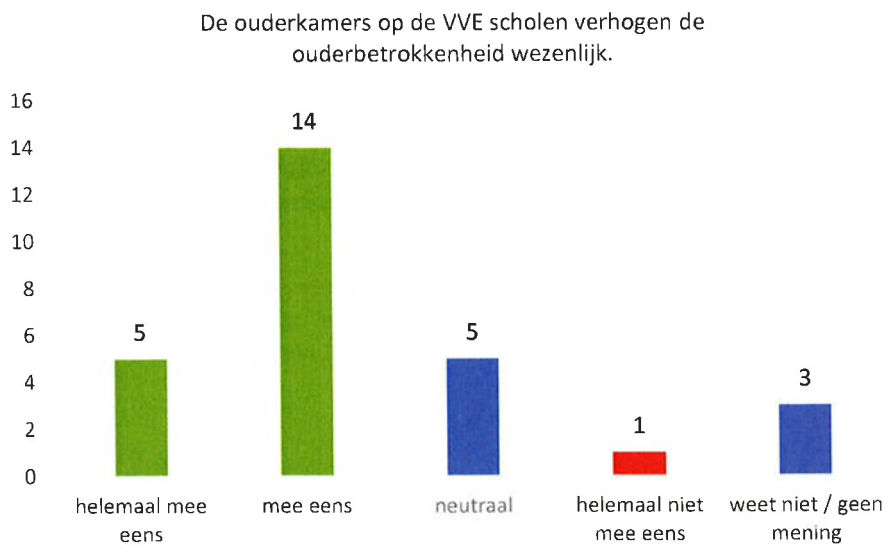
Van de 28 respondenten hebben er 19 geen mening of weten niet of het aanbieden van de verlengde schooldag op basisschool Florence Nightingale een duidelijke meerwaarde heeft in het verminderen en voorkomen van onderwijsachterstanden. Vier respondenten vinden dat het aanbieden van een verlengde schooldag wel meerwaarde heeft en één respondent niet.

Grafiek 4.4. Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat het aanbieden van de verlengde schooldag op de basisschool Florence Nightingale een duidelijke meerwaarde heeft in het verminderen en voorkomen van onderwijsachterstanden. (n=28)

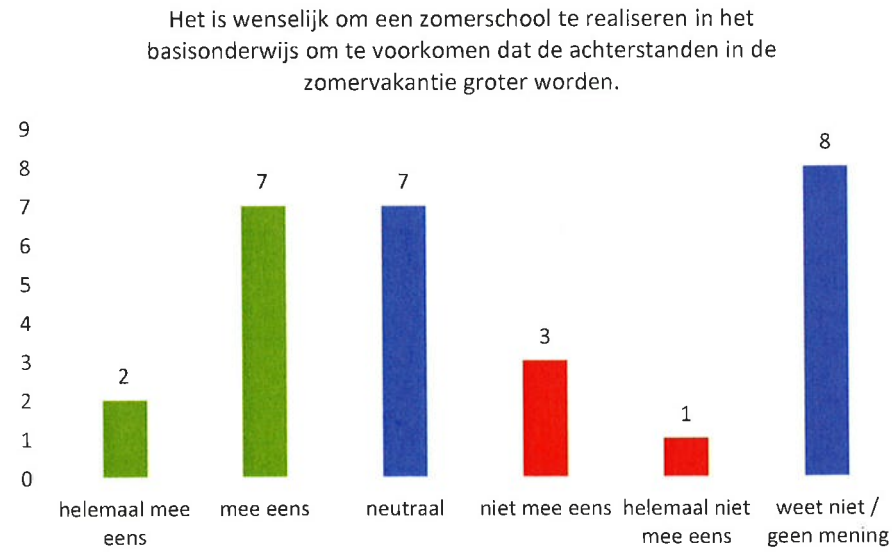
Meer dan twee derde van de respondenten (68%) is van mening dat het aanbieden van ouderkamers op de VVE-scholen de ouderbetrokkenheid wezenlijk bevordert. Eén respondent (een deelnemer aan de VVE-beleidsgroep) is het daar niet mee eens. De overige respondenten staan er neutraal tegenover of hebben er geen mening over /weten het niet.

Grafiek 4.5 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat het aanbieden van de ouderkamers op de VVE-scholen de ouderbetrokkenheid wezenlijk bevorderen. (n=28)

Acht respondenten hebben geen mening over de wenselijkheid van een zomerschool in het basisonderwijs om achterstanden in de zomervakantie te verkleinen of weten het niet. Negen respondenten staan (helemaal) achter het idee van een zomerschool. Vier respondenten staan er juist (helemaal) niet achter waarvan één deelnemer uit de VVE-beleidsgroep. De overige zeven respondenten staan er neutraal tegenover.

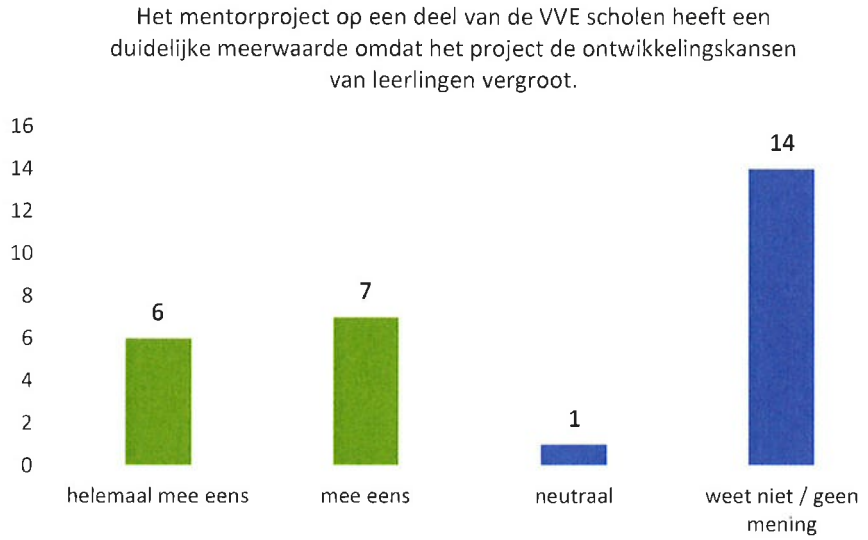
Grafiek 4.6 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat het wenselijk is om een zomerschool te realiseren in het basisonderwijs om te voorkomen dat de achterstanden in de zomervakantie groter worden. (n=28)

De helft van de respondenten heeft geen mening over het mentorproject op een deel van de VVE-scholen.

Van de overige 14 respondenten vinden er 13 dat dit mentorproject op een deel van de VVE-scholen een duidelijke meerwaarde heeft omdat het project de ontwikkelkansen van leerlingen vergroot.

Grafiek 4.7 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat het mentorproject op een deel van de VVE-scholen een duidelijke meerwaarde heeft omdat het project de ontwikkelingskansen van leerlingen vergroot. (n=28)

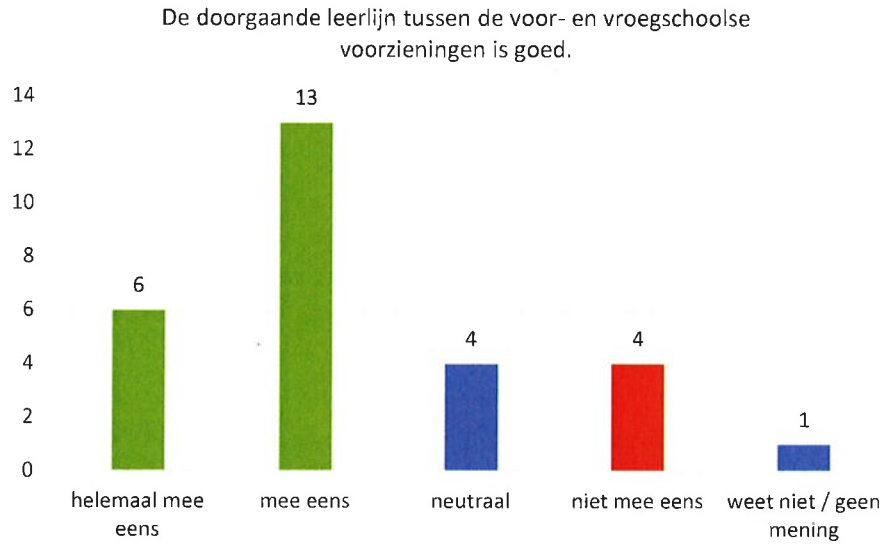
5 OVERIG

5.1 Algemeen

Aan het einde van de vragenlijst was er nog een aantal algemene vragen opgenomen. Ook nu weer in de vorm van stellingen.

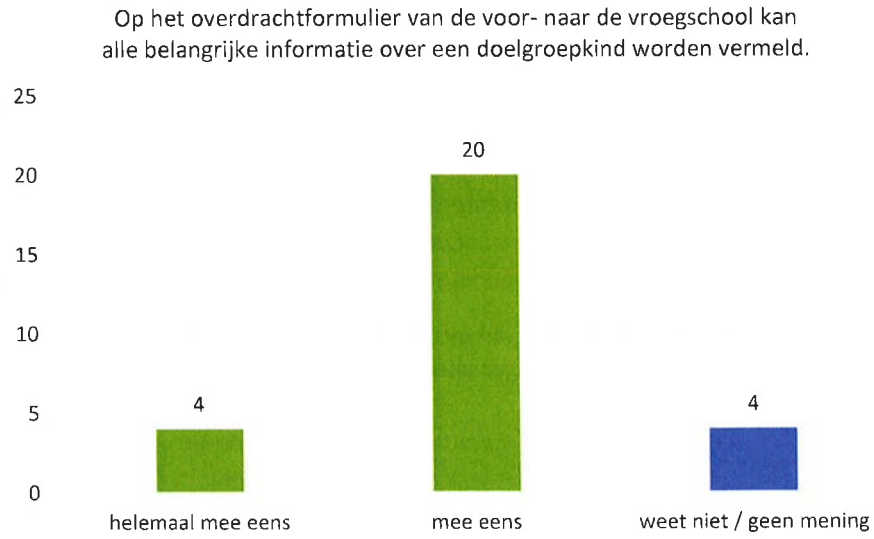
In totaal zijn 19 respondenten (68%) van mening dat de doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschoolse voorzieningen goed is. Vier respondenten zijn het hier niet (helemaal) mee eens waarvan twee deelnemers van de VVE-beleidsgroep.

Grafiek 5.1 Aantal respondenten dat van mening is dat de doorgaande leerlijn tussen de voor- en vroegschoolse voorzieningen goed is. (n=28)

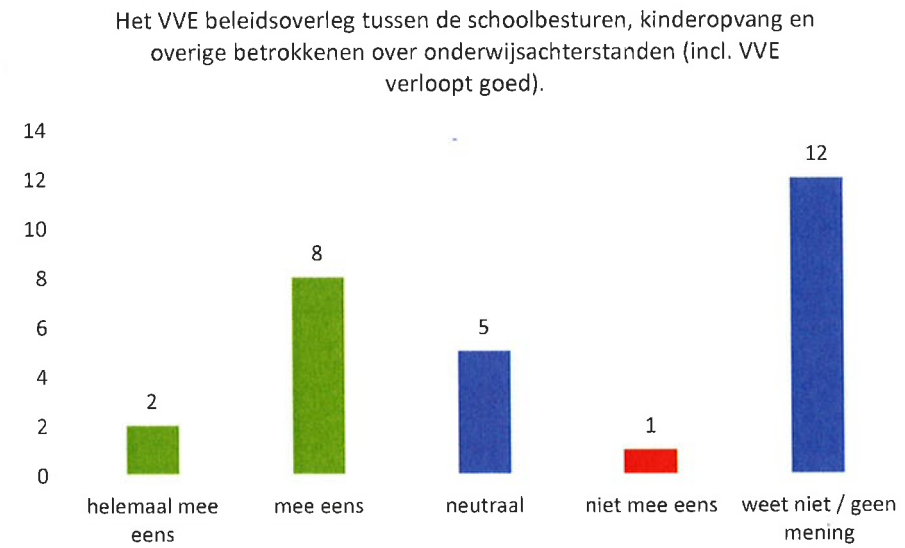
In totaal zijn 24 van de 28 (86%) respondenten van mening dat op het overdrachtsformulier van de voor- naar de vroegschool alle belangrijke informatie over het doelgroepkind vermeld kan worden.

Grafiek 5.2 Aantal respondenten dat van mening is dat op het overdrachtsformulier van de voor- naar de vroegschool alle belangrijke informatie over het doelgroepkind vermeld kan worden. (n=28)

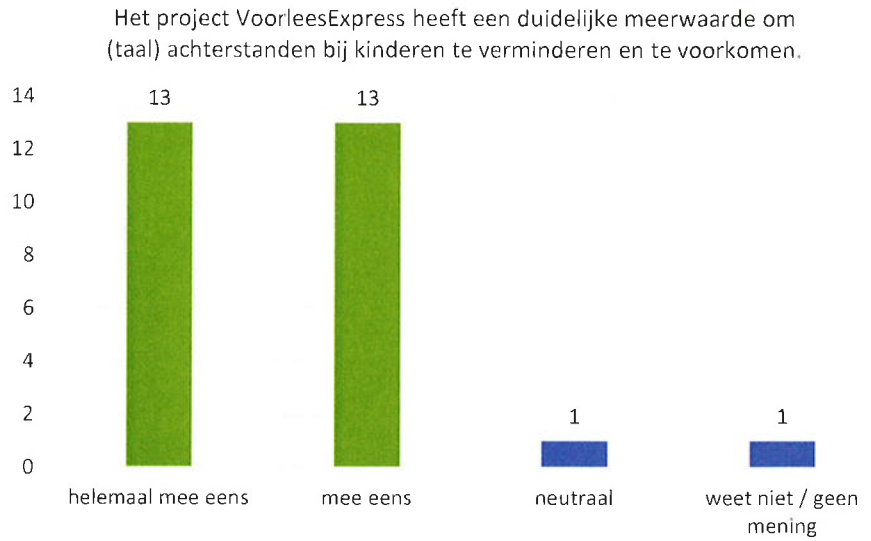
Er zijn 12 respondenten die geen mening hebben of niet weten of het VVE-beleidsoverleg tussen de schoolbesturen, kinderopvang en overig betrokkenen over onderwijsachterstanden (incl. VVE) goed verloopt. In totaal zijn 10 respondenten van mening dat dit overleg goed verloopt. Eén respondent (deelnemer aan de VVE-beleidsgroep) vindt dat niet.

Grafiek 5.3 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat het VVE-beleidsoverleg tussen de schoolbesturen, kinderopvang en overige betrokkenen over onderwijsachterstanden (incl. VVE) goed verloopt. (n=28)

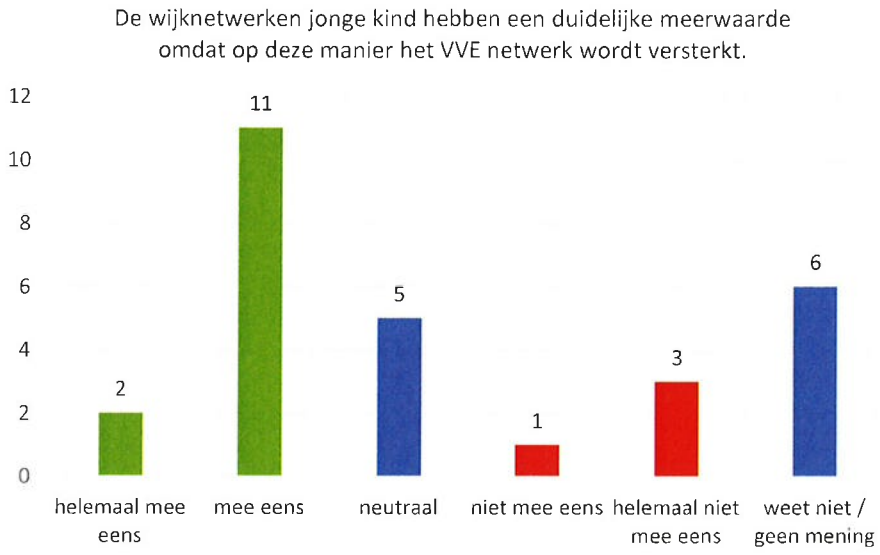
In totaal is 93% van de respondenten van mening dat het project VoorleesExpress een duidelijke meerwaarde heeft om (taal)achterstanden bij kinderen te verminderen en te voorkomen. Geen enkele respondent is het er niet mee eens.

Grafiek 5.4 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat het project VoorleesExpress een duidelijke meerwaarde heeft om (taal)achterstanden bij kinderen te verminderen en te voorkomen.

Voor 46% van de respondenten (n=13) hebben de wijknetwerken jonge kind een duidelijke meerwaarde. Vier respondenten zijn het hier niet mee eens waarvan drie deelnemers van de VVE-beleidsgroep.

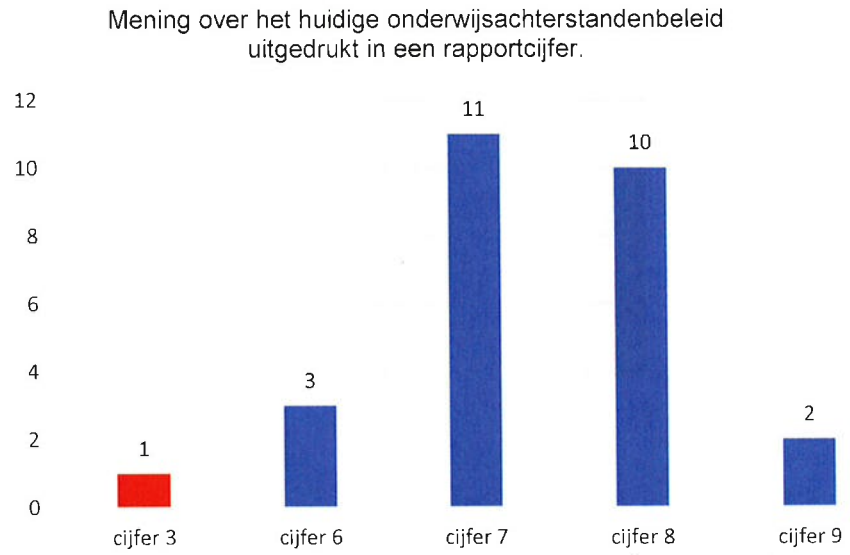
Grafiek 5.5 Aantal respondenten dat al of niet van mening is dat de wijknetwerken jonge kind een duidelijke meerwaarde hebben omdat op deze manier het VVE-netwerk per wijk wordt versterkt. (n=28)

5.2 Mening over het huidige onderwijsachterstandenbeleid

Aan alle respondenten is gevraagd hun mening over het huidige onderwijsachterstandenbeleid uit te drukken in een rapportcijfer van 1 t/m 10. Gemiddeld geven de respondenten een rapportcijfer **7,3** voor het onderwijsachterstandenbeleid. Slechts één respondent geeft een onvoldoende rapportcijfer (3). Het hoogste cijfer is een 9. Eén respondent heeft aangegeven geen mening te hebben/het niet te weten.

Grafiek 5.6 Mening over het huidige onderwijsachterstandenbeleid (n=27)

De gegeven rapportcijfers mochten worden toegelicht.

Omdat de resultaten in vijf rapportcijfers zijn weergegeven, worden de toelichtingen hieronder per gegeven rapportcijfer weergegeven.

Toelichting rapportcijfer 3

- *Het baart ons grote zorgen dat kinderen die bij ons als 4-jarige op school komen en een niet te overbruggen achterstand hebben in zowel cognitieve- als sociaal-emotionele ontwikkeling. Het lijkt dat er de thuissituatie steeds minder met de kinderen gedaan wordt/is. Kinderen van 4 functioneren derhalve dikwijls absoluut niet op een niveau dat je zou mogen verwachten. In een heterogene kleutergroep vragen deze kinderen dusdanig veel aandacht, dat er veel te weinig tijd overblijft voor de begeleiding aan oudere kleuters. Waardoor ook die groep als opstap naar groep 3 te weinig basis meegaat. En zo wordt het dus een negatief cirkeltje. Op gemeenteniveau zou hiervoor veel meer aandacht moeten zijn. Doelgroepkinderen lijken lang niet allemaal op een voorschool terecht te komen. Dit zou verplicht moeten worden en (jammer genoeg) ouders die er niet aan voldoen zouden hiervoor sancties opgelegd moeten krijgen. De ontwikkeling van onderwijs (in Zoetermeer) loopt al lange tijd gevaar!*

Toelichting rapportcijfer 6

- *Geen rijke leeromgeving op de vroegschool en het taalniveau van de PM'ers kan beter. School moet verantwoorden bij de gemeente met CITO-resultaten. Dit is onbegonnen werk, omdat op een school met zeer veel verloop er geen reële analyse te maken is (er wordt gevraagd om gegevens van leerlingen in groep 8). Graag willen wij de vorderingen van de leerlingen uit de groepen 1 en 2 aantonen met Onderbouwd*
- *In een kleuterklas van 30 kinderen met meer dan de helft doelgroepkinderen en 1 leerkracht is werkelijk onvoldoende en dan kom je enorm veel handen te kort. Een peutergroep heeft er ongeveer 12 kinderen met 2 PM'ers. Een tutor wordt wel ingezet maar is er een paar keer per week een uurtje. Op de basisschool komen kinderen binnen die nog nooit naar het speeltaalhuis zijn geweest en spreken geen Nederlands. Er vallen toch nog steeds kinderen weg in de periode van consultatiebureau en basisschool. Dit maakt het enorm zwaar in een groep van 30 kinderen. Ik kan nog veel meer vertellen over dit onderwerp.*

Toelichting rapportcijfer 7

- *Er gebeurt veel goed, maar het kan beter!*
- *Ik denk dat de kinderen naar het STH moeten kunnen komen zodat ze spelenderwijs meer taal aan geboden kunnen krijgen door de kinderen en pedagogisch medewerkers.*
- *Niet alle doelgroepkinderen worden bereikt. Er is ook een financiële drempel omdat ouderen toch een bedrag moeten betalen per maand. Indicatie volstaat niet omdat wij werken met de gewichtenverdeling en deze is niet te controleren. Ouders kunnen hun eigen opleidingsniveau bepalen en uit de praktijk blijkt dat veel ouders met een anderstalige achtergrond vaak universiteit in het land van herkomst hebben gedaan terwijl wij zeker weten dat dit niet kan. Belangrijk is om ouders die al heel lang in Nederland zijn te verplichten Nederlands te leren en zich mengen in de Nederlandse samenleving. Door de ernstige tekorten in het onderwijs is het lastig de VVE leerkracht structureel in te zetten. De inzet van Piramide als enig middel voor tutoring is een gemiste kans, er zijn zo veel betere en aansluitende methoden om het doel te bereiken. Methoden die beter aansluiten bij de beleving van jonge kinderen.*
- *Wens tot meer Fte's in het kader van VVE!*

Toelichting rapportcijfer 8

- *Het is van groot belang dat in de basisschool veel aandacht is voor onderwijsachterstanden. Daarbij is tutoring en ouderbetrokkenheid en de schakelklas onmisbaar.*
- *Ik vind dat er meer aandacht moet komen voor ouderbetrokkenheid. Lokale aanbieders (zoals de bibliotheek) kunnen hierin ook een rol vervullen. En collecties bij voorschoolse dbossen zijn op zich prima, maar zonder begeleiding of activiteiten hieraan gekoppeld (uren voor een voorleesconsulent), komen ze niet tot hun recht. In het verleden verzorgde de bibliotheek zeer goed gewaardeerde ondersteunende diensten m.b.t. interactief voorlezen voor ouders/de piramidemethode. Die zijn wegbezuinigd... jammer.*
- *Toch missen er kinderen de boot. Op de Touwladder hebben we heel veel kinderen in complexe thuissituaties. Die zouden ook zeker doelgroep kinderen moeten kunnen zijn.*

Toelichting rapportcijfer 9

- *Het Zoetermeers onderwijsachterstandenbeleid heeft zeker meerwaarde. Puntjes op de i zijn: nog meer doelgroepkinderen plaatsen vooral diegenen die na verwijzing zich niet inschrijven, meer huisbezoeken, armoede monitoren.*

5.3 Mogelijke veranderingen voor de komende beleidsperiode

Aan het einde van de vragenlijst was het mogelijk om nog aan te geven wat men graag in de volgende beleidsperiode veranderd wil zien.

Tabel 5.1 Genoemde zaken die men in de volgende beleidsperiode graag veranderd wil zien:

- *Alle kinderen van 2 tot 4 jaar naar voorschoolse opvang, doelgroep en niet doelgroep kinderen gemengd. Kinderen leren ook veel van elkaar.*
- *Behoud van tutoring in het POBehoud van schakelklassen in het POBehoud van ouderkamers in het PO*
- *Continuering van tutors*
- *Doelgroepkinderen verplicht vanaf 2 jaar naar een speeltaalhuis. Een intensief contact creëren met de ouders. Alle VVE-scholen per kleutergroep een onderwijsassistent. Wij krijgen kleuters binnen die eigenlijk nog een peuter zijn. Kleuters die geen Nederlands spreken en ook nog nooit naar school zijn geweest. Er zit een enorm verschil in ontwikkelingen bij kinderen. Ook krijgen wij in een kleutergroep trauma kinderen binnen, die veel aandacht opeisen.*
- *Een kritische blik op de netwerkbijeenkomsten. Wellicht dat intervisie hier een goed onderdeel zou kunnen zijn? Waardevol vind ik het delen van praktische tips door de inzet van sprekers mist soms de praktijk.*
- *Herwaardering doelgroep leerlingen*
- *Het aanpakken van de door mij gesignaleerde tekortkomingen.*
- *Ik heb te weinig ervaring/ kennis op dit moment om een goed oordeel/ advies te kunnen geven.*
- *Ik zou de subsidiegelden eerlijker verdeeld willen zien... incl. de doelgroepkinderen die op veel scholen meer zijn dan de vve geïndiceerde kinderen qua weging. Het kan zijn dat dat al zo is maar daar heb ik geen zicht op*
- *Ik zou eerst willen evalueren met de beleidsgroep en samen kijken wat eventueel veranderd zou moeten worden.*
- *In de voorscholen meer inzet aan uren voor de tutor. Inzet van de Voorleesexpress meer uren per week, daar 1x per week á 1 uur een hele kleine bijdrage is.*
- *Meer aanbod voor ouders, b.v. op het gebied van media-opvoeding (interactief voorlezen/mediawijsheid) op scholen, voorscholen of op andere centrale plekken in een wijk, in een consultatiebureau (BoekStartcoach). Deskundige (voor)leesconsulenten koppelen aan peuter dbossen, om daarmee zowel richting ouders als richting PM'ers een positieve leesopvoeding te stimuleren.*
- *Meer de aandacht en financiële middelen voor coaching zodat kwaliteit verhoogd en gewaarborgd kan blijven.*
- *Nascholing bij OA voor alle VVE-voorschool medewerkers en niet alleen voor kleine groep voortrekkers.*
- *Niet alles op 1 school richten (taalklas). Op alle VVE-scholen is extra ondersteuning heel belangrijk. Wij zouden graag mogelijkheden hebben om VVE thuis in de groepen 1 en 2 mogelijk te maken: programma gevolgd met Erasmus universiteit. Voor voortgang zijn financiële middelen noodzakelijk. Ouders kunnen dit niet zelf bekostigen.*
- *Uitbreiding van voorbereidingstijd.*
- *Uitbreiding VVE-tutor. Dat is erg belangrijk. Ouderkamer subsidies handhaven.*
- *Meer tijd voor de pedagogisch medewerkers om een verdiepingsslag te kunnen maken: kennis te vergoten en huisbezoeken te kunnen doen*

BIJLAGE 1. TABELLEN

Tabel 1. **Bent u deelnemer aan de VVE-beleidsgroep?**

	Aantal	In %
ja	9	30,0
nee	21	70,0
Totaal	30	100,0

VOORSCHOOLSE EDUCATIE

Tabel 2. **Stelling:**

De huidige doelgroep definitie voor voorschoolse educatie volstaat

Mening:	Aantal	In %
helemaal mee eens	7	25,0
mee eens	11	39,3
neutraal	3	10,7
niet mee eens	6	21,4
helemaal niet mee eens	1	3,6
Total	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 3. **Stelling:**

In Zoetermeer is een goed dekkend aanbod van voorschoolse educatie, dat voldoet aan de vraag in de stad en in de wijken.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	4	14,3
mee eens	14	50,0
neutraal	4	14,3
niet mee eens	4	14,3
helemaal niet mee eens	1	3,6
weet niet/ geen mening	1	3,6
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 4. **Stelling:**
De kwaliteit van het voorschoolse educatie aanbod is goed. Dat wil zeggen dat het aanbod in ieder geval wordt uitgevoerd conform de wettelijke kwaliteitseisen.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	1	3,6
mee eens	17	60,7
neutraal	4	14,3
niet mee eens	2	7,1
helemaal niet mee eens	1	3,6
weet niet/ geen mening	3	10,7
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 5. **Stelling:**
Het voorschoolse aanbod is laagdrempelig. Dat wil zeggen dat ouder weinig obstakels ondervinden om deel te nemen aan het aanbod.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	1	3,6
mee eens	17	60,7
neutraal	4	14,3
niet mee eens	2	7,1
helemaal niet mee eens	1	3,6
weet niet/ geen mening	3	10,7
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 6. **Stelling:**
Het voorschoolse aanbod is financieel toegankelijk. Dat wil zeggen dat de financiële situatie van een gezin geen belemmering vormt om deel te nemen aan het aanbod.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	3	10,7
mee eens	12	42,9
neutraal	5	17,9
niet mee eens	3	10,7
helemaal niet mee eens	-	-
weet niet/ geen mening	5	17,9
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 7. **Stelling:**
De toeleiding (acties die ondernomen worden om peuters te voorzien van een bij de situatie van de peuter passend voorschools aanbod) door JGZ is goed.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	2	7,1
mee eens	15	53,6
neutraal	5	17,9
niet mee eens	4	14,3
helemaal niet mee eens	1	3,6
weet niet/ geen mening	1	3,6
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 8. **Stelling:**
Het project versterkte toeleiding is essentieel om de doelgroepkinderen, die moeilijk te bereiken zijn, naar het aanbod toe te leiden.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	4	14,3
mee eens	11	39,3
neutraal	4	14,3
niet mee eens	1	3,6
helemaal niet mee eens	-	-
weet niet/ geen mening	8	28,6
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 9. **Stelling:**
De inzet van de VVE-coaches op de kinderdagverblijven is essentieel om (taal)achterstanden bij de doelgroepkinderen te verminderen en voorkomen.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	8	28,6
mee eens	14	50,0
neutraal	-	-
niet mee eens	1	3,6
helemaal niet mee eens	-	-
weet niet/ geen mening	5	17,9
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 10. **Stelling:**
De inzet van de VVE tutoring op de voorscholen is essentieel om (taal)achterstanden bij de doelgroepkinderen te verminderen en voorkomen.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	16	57,1
mee eens	10	35,7
neutraal	-	-
niet mee eens	1	3,6
helemaal niet mee eens	-	-
weet niet/ geen mening	1	3,6
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 11. **Stelling:**
De voor ouders georganiseerde activiteiten voor voorschoolse educatie verhogen de ouderbetrokkenheid wezenlijk.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	6	21,4
mee eens	6	21,4
neutraal	11	39,3
niet mee eens	2	7,1
helemaal niet mee eens	-	-
weet niet/ geen mening	3	10,7
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 12. **Stelling:**
De bibliotheek op scholen (dBossen) op de voorscholen hebben een duidelijke meerwaarde om achterstanden bij peuters te verminderen en voorkomen.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	5	17,9
mee eens	10	35,7
neutraal	8	28,6
niet mee eens	3	10,7
helemaal niet mee eens	-	-
weet niet/ geen mening	2	7,1
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 13. **Stelling:**
De gesubsidieerde VVE-deskundigheidsbevordering van pedagogisch medewerkers door Stichting Onderwijsadvies heeft een duidelijk positief effect.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	5	17,9
mee eens	10	35,7
neutraal	8	28,6
niet mee eens	3	10,7
helemaal niet mee eens	-	-
weet niet/ geen mening	2	7,1
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

Tabel 14. **Stelling:**
De huidige doelgroep definitie voor vroegschoolse educatie volstaat.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	7	25,0
mee eens	11	39,3
neutraal	6	21,4
niet mee eens	3	10,7
helemaal niet mee eens	-	-
weet niet/ geen mening	1	3,6
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 15. **Stelling:**
In Zoetermeer is een goed dekkend aanbod voor vroegschoolse educatie. Dat wil zeggen dat het aanbod voldoet aan de vraag in de stad en in de wijken.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	5	17,9
mee eens	11	39,3
neutraal	3	10,7
niet mee eens	4	14,3
helemaal niet mee eens	1	3,6
weet niet/ geen mening	4	14,3
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 16. **Stelling:**
De kwaliteit van het aanbod is goed. Dat wil zeggen dat het aanbod in ieder geval wordt uitgevoerd conform de wettelijke kwaliteitseisen.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	3	10,7
mee eens	17	60,7
neutraal	6	21,4
niet mee eens	-	-
helemaal niet mee eens	-	-
weet niet/ geen mening	2	7,1
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 17. **Stelling:**
De inzet van de VVE tutoring op de vroegscholen is essentieel om de achterstanden bij de doelgroepkinderen te verminderen en te voorkomen.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	16	57,1
mee eens	9	32.1
neutraal	-	-
niet mee eens	-	-
helemaal niet mee eens	-	-
weet niet/ geen mening	3	10,7
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 18. **Stelling:**
De gesubsidieerde VVE-deskundigheidsbevordering door Stichting Onderwijs Advies heeft een duidelijk positief effect op de leerkrachten.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	4	14,3
mee eens	10	35,7
neutraal	6	21,4
niet mee eens	2	7,1
helemaal niet mee eens	-	-
weet niet/ geen mening	6	21,4
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

ONDERWIJS (groep 3 t/m 8)

Tabel 19. **Stelling:**
De schakelklassen in het primair onderwijs zijn noodzakelijk om onderwijsachterstanden bij leerlingen te verminderen.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	12	42,9
mee eens	9	32,1
neutraal	1	3,6
niet mee eens	1	3,6
helemaal niet mee eens	-	-
weet niet/ geen mening	5	17,9
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 20. **Stelling:**
De taalklassen in het primair onderwijs zijn noodzakelijk om onderwijsachterstanden bij leerlingen te verminderen.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	12	42,9
mee eens	9	32,1
neutraal	1	3,6
niet mee eens	1	3,6
helemaal niet mee eens	-	-
weet niet/ geen mening	5	17,9
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 21. **Stelling:**
De bibliotheek op scholen (dBossen) hebben een duidelijke meerwaarde o (taal)achterstanden bij leerlingen te verminderen en te voorkomen.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	7	25,0
mee eens	16	57,1
neutraal	3	10,7
niet mee eens	-	-
helemaal niet mee eens	-	-
weet niet/ geen mening	2	7,1
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 23. **Stelling:**
Het aanbieden van de verlengde schooldag op de basisschool Florence Nightingale heeft een duidelijke meerwaarde in het verminderen en voorkomen van onderwijsachterstanden.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	3	10,7
mee eens	1	3,6
neutraal	4	14,3
niet mee eens	-	-
helemaal niet mee eens	1	3,6
weet niet/ geen mening	19	67,9
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 24. **Stelling:**
De ouderkamers op de VVE-scholen verhogen de ouderbetrokkenheid wezenlijk.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	5	17,9
mee eens	14	50,0
neutraal	5	17,9
niet mee eens	-	-
helemaal niet mee eens	1	3,6
weet niet/ geen mening	3	10,7
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 25. **Stelling:**
Het is wenselijk om een zomerschool te realiseren in het basisonderwijs om te voorkomen dat de achterstanden in de zomervakantie groter worden.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	2	7,1
mee eens	7	23,3
neutraal	7	23,3
niet mee eens	3	10,7
helemaal niet mee eens	1	3,6
weet niet/ geen mening	8	28,6
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 26. **Stelling:**
Het mentorproject op een deel van de VVE-scholen heeft een duidelijke meerwaarde omdat het project de ontwikkelkansen van leerlingen vergroot.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	6	21,4
mee eens	7	25,0
neutraal	1	3,3
niet mee eens	-	-
helemaal niet mee eens	-	-
weet niet/ geen mening	14	46,7
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

OVERIG

Tabel 27. **Stelling:**
De doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschoolse voorzieningen is goed.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	6	21,4
mee eens	13	46,4
neutraal	4	14,3
niet mee eens	4	14,3
helemaal niet mee eens	-	-
weet niet/ geen mening	1	3,6
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 28. **Stelling:**
Op het overdrachtsformulier van de voor- naar de vroegschool kan alle belangrijke informatie over een doelgroepkind worden vermeld.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	4	14,3
mee eens	20	71,4
neutraal	-	-
niet mee eens	-	-
helemaal niet mee eens	-	-
weet niet/ geen mening	4	14,3
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 29. **Stelling:**
Het VVE-beleidsoverleg tussen de schoolbesturen, kinderopvang en overige betrokkenen over Onderwijsachterstanden (incl. VVE) verloopt goed.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	2	7,1
mee eens	8	28,6
neutraal	5	17,9
niet mee eens	1	3,6
helemaal niet mee eens	-	-
weet niet/ geen mening	12	42,9
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 30. **Stelling:**
Het project VoorleesExpress heeft een duidelijke meerwaarde om (taal)achterstanden bij kinderen te verminderen en te voorkomen.

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	13	46,4
mee eens	13	46,4
neutraal	1	3,6
niet mee eens	-	-
helemaal niet mee eens	-	-
weet niet/ geen mening	1	3,6
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

Tabel 31. **Stelling:**
De wijknetwerken jonge kind hebben een duidelijke meerwaarde omdat op deze manier het VVE-netwerk per wijk wordt versterkt

Mening	Aantal	In %
helemaal mee eens	2	7,1
mee eens	11	39,3
neutraal	5	17,9
niet mee eens	1	3,6
helemaal niet mee eens	3	10,7
weet niet/ geen mening	6	21,4
Subtotaal	28	100,0
Niet ingevuld	2	
Totaal	30	

BIJLAGE 2. VRAGENLIJST ONDERZOEK

1	Bent u deelnemer aan de VVE-beleidsgroep?	*Single-responsevraag*

○ Ja

○ nee

2	VOORSCHOOLSE EDUCATIE	*Tussenpagina*

3	Wilt u achter elke stelling aangeven in hoeverre u het daar mee eens bent?	*Tabelvraag (single response)*

	helemaal mee eens	mee eens	neutraal	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet/ geen mening
De huidige doelgroep definitie voor voorschoolse educatie volstaat.	○	○	○	○	○	○
In Zoetermeer is een goed dekkend aanbod van voorschoolse educatie, dat voldoet aan de vraag in de stad en in de wijken.	○	○	○	○	○	○
De kwaliteit van het voorschoolse educatie aanbod is goed. Dat wil zeggen dat het aanbod in ieder geval wordt uitgevoerd conform de wettelijke kwaliteitseisen.	○	○	○	○	○	○
Het voorschoolse aanbod is laagdrempelig. Dat wil zeggen dat ouders weinig obstakels ondervinden om deel te nemen aan het aanbod.	○	○	○	○	○	○
Het voorschoolse aanbod is financieel toegankelijk. Dat wil zeggen dat de financiële situatie van een gezin geen belemmering vormt om deel te nemen aan het aanbod.	○	○	○	○	○	○
De toeleiding (acties die ondernomen worden om peuters te voorzien van een bij de situatie van de peuter passend voorschools aanbod) door JGZ is goed.	○	○	○	○	○	○

4	**Wilt u ook achter elke volgende stelling aangeven in hoeverre u het daar mee eens bent?**	*Tabelvraag (single response)*

	helemaal mee eens	mee eens	neutraal	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet/ geen mening
Het project versterkte toeleiding is essentieel om de doelgroepkinderen, die moeilijk te bereiken zijn, naar het aanbod toe te leiden.	○	○	○	○	○	○
De inzet van de VVE-coaches op de kinderdagverblijven is essentieel om (taal) achterstanden bij de doelgroepkinderen te verminderen en voorkomen.	○	○	○	○	○	○
De inzet van de VVE tutoring op de voorscholen essentieel om (taal) achterstanden bij de doelgroepkinderen te verminderen en voorkomen.	○	○	○	○	○	○
De voor ouders georganiseerde activiteiten voor voorschoolse educatie verhogen de ouderbetrokkenheid wezenlijk.	○	○	○	○	○	○
De bibliotheek op scholen (dBossen) op de voorscholen hebben een duidelijke meerwaarde om achterstanden bij peuters te verminderen en te voorkomen.	○	○	○	○	○	○
De gesubsidieerde VVE-deskundigheidsbevordering van pedagogisch medewerkers door Stichting OnderwijsAdvies heeft een duidelijk positief effect.	○	○	○	○	○	○

5	VROEGSCHOOLSE EDUCATIE	*Tussenpagina*

6	**Wilt u achter elke stelling aangeven in hoeverre u het daar mee eens bent?**	*Tabelvraag (single response)*

	helemaal mee eens	mee eens	neutraal	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet/ geen mening
De huidige doelgroep definitie voor vroegschoolse educatie volstaat.	○	○	○	○	○	○
In Zoetermeer is een goed dekkend aanbod van vroegschoolse educatie. Dat wil zeggen dat het aanbod voldoet aan de vraag in de stad en in de wijken.	○	○	○	○	○	○
De kwaliteit van het aanbod is goed. Dat wil zeggen dat het aanbod in ieder geval wordt uitgevoerd conform de wettelijke kwaliteitseisen.	○	○	○	○	○	○
De inzet van de VVE tutoring op de vroegscholen is essentieel om de achterstanden bij de doelgroepkinderen te verminderen en voorkomen.	○	○	○	○	○	○
De gesubsidieerde VVE-deskundigheidsbevordering door Stichting OnderwijsAdvies heeft een duidelijk positief effect op de leerkrachten.	○	○	○	○	○	○

7	ONDERWIJS (groep 3 t/m 8)	*Tussenpagina*

8	**Wilt u achter elke stelling aangeven in hoeverre u het daar mee eens bent?**	*Tabelvraag (single response)*

	helemaal mee eens	mee eens	neutraal	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet/ geen mening
De schakelklassen in het primair onderwijs zijn noodzakelijk om onderwijsachterstanden bij leerlingen te verminderen.	○	○	○	○	○	○
De taalklassen in het primair onderwijs zijn noodzakelijk om onderwijsachterstanden bij leerlingen te verminderen.	○	○	○	○	○	○
De bibliotheek op scholen (dBossen) hebben een duidelijke meerwaarde om (taal) achterstanden bij leerlingen te verminderen en te voorkomen.	○	○	○	○	○	○
Het aanbieden van de verlengde schooldag op de basisschool Florence Nightingale heeft een duidelijke meerwaarde in het verminderen en voorkomen van onderwijsachterstanden.	○	○	○	○	○	○
De ouderkamers op de VVE-scholen verhogen de ouderbetrokkenheid wezenlijk.	○	○	○	○	○	○
Het is wenselijk om een zomerschool te realiseren in het basisonderwijs om te voorkomen dat de achterstanden in de zomervakantie groter worden.	○	○	○	○	○	○
Het mentor project op een deel van de VVE-scholen heeft een duidelijke meerwaarde omdat het project de ontwikkelingskansen van leerlingen vergroot.	○	○	○	○	○	○

9	OVERIG	*Tussenpagina*

10	**Wilt u achter elke stelling aangeven in hoeverre u het daar mee eens bent?**	*Tabelvraag (single response)*

	helemaal mee eens	mee eens	neutraal	niet mee eens	helemaal niet mee eens	weet niet/ geen mening
De doorgaande leerlijn tussen de voor- en vroegschoolse voorzieningen is goed.	○	○	○	○	○	○
Op het overdrachtsformulier van de voor- naar de vroegschool kan alle belangrijke informatie over een doelgroepkind worden vermeld.	○	○	○	○	○	○
Het VVE-beleidsoverleg tussen de schoolbesturen, kinderopvang en overige betrokkenen over Onderwijsachterstanden (incl. VVE) verloopt goed.	○	○	○	○	○	○
Het project VoorleesExpress heeft een duidelijke meerwaarde om (taal)achterstanden bij kinderen te verminderen en te voorkomen.	○	○	○	○	○	○
De wijknetwerken jonge kind hebben een duidelijke meerwaarde omdat op deze manier het VVE-netwerk per wijk wordt versterkt.	○	○	○	○	○	○

11	**Als u uw mening over het huidige onderwijsachterstandenbeleid moet uitdrukken in een rapportcijfer van 1 t/m 10 welk cijfer geeft u dan?** (1= zeer slecht, 10=uitstekend)	*Tabelvraag (single response)*

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	geen mening
	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○

12	Eventuele toelichting op uw antwoord:	*Open vraag (groot)*

13	Wat zou u in de volgende beleidsperiode graag veranderd willen zien?	*Open vraag (groot)*